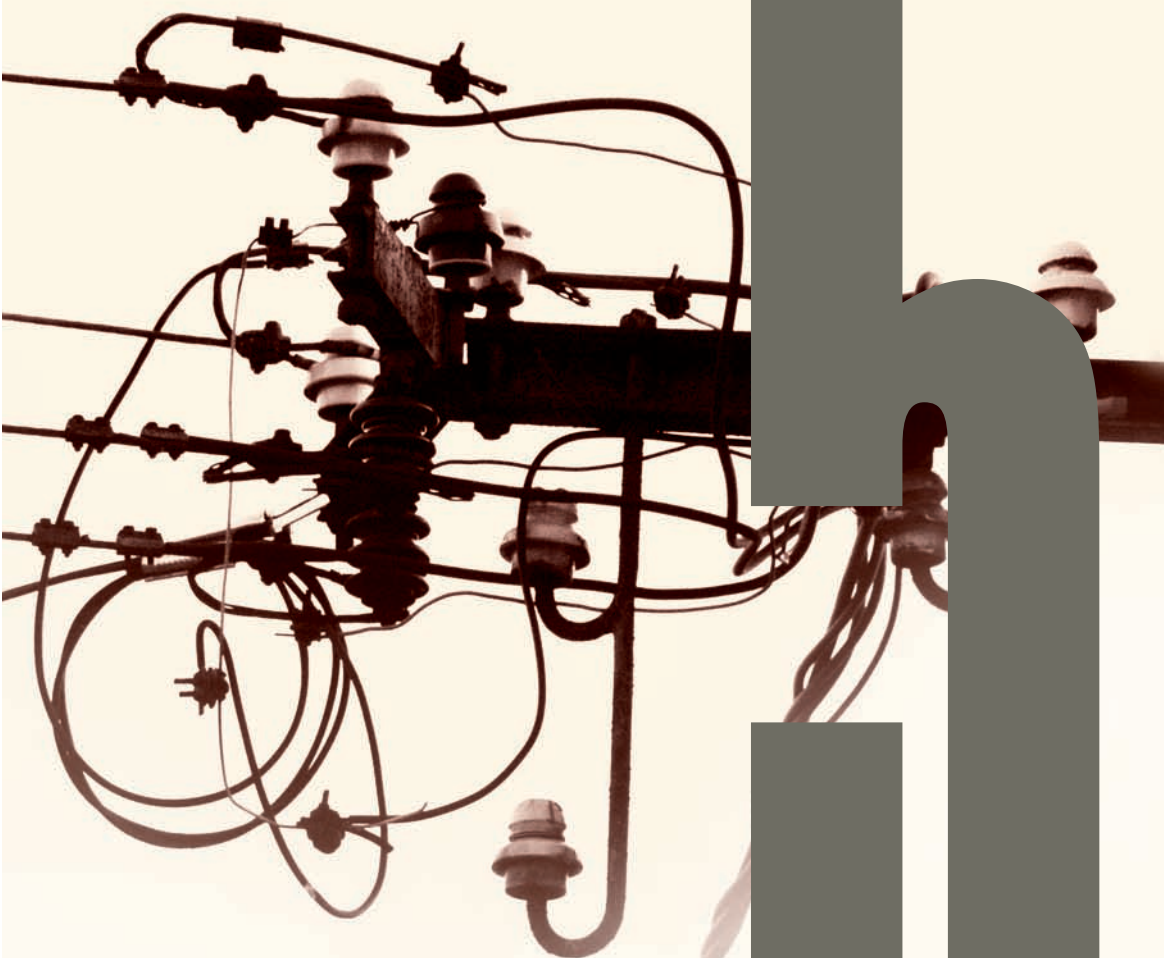

elektro
gorenjska

50 let z vami

"ZAVEZANI NEMOTENI DOBAVI ELEKTRIČNE ENERGIJE"

Spoštovani.

S ponosom predstavljamo 2. številko priloge 50 let, kjer podrobneje obravnavamo distribucijsko področje električne energije, ki je v vseh obdobjih delovanja doživljalo korenite spremembe. Le s tesnim prepletanjem izkušenj in novih znanj smo se v podjetju lahko učinkovito odzivali na konkretne potrebe energetskega področja, ki sta nam jih narekovala okolje in tehnološki razvoj. Metode dela in tehnike so se tako z leti močno spreminjale, končni cilj je ostajal isti - na podlagi lastnih sredstev našim uporabnikom čim hitreje zagotoviti kakovostno in zanesljivo oskrbo z električno energijo. S strokovnim načrtovanjem omrežja in s stalnim vlaganjem v obnovo, predvsem pa z ustrezno širitvijo obstoječega distribucijskega omrežja smo lahko zagotovili visoko kakovost in zanesljivost omrežja Elektro Gorenjska, kar se odraža tudi v Poročilih o kakovosti oskrbe z električno energijo Agencije RS za energijo, kjer že nekaj let na osnovi doseženih rezultatov Elektro Gorenjska upravičeno dosega prvo mesto med distribucijskimi podjetji v Sloveniji.

V tokratni številki podrobneje obravnavamo področje distribucije, spremembe v 50-letni zgodovini pa smo poskusili čim bolj prikazati s pomočjo pogovorov z vodilnimi kadri, ki so bili aktivno vključeni v ključne procese reorganizacije in spremembe na področju distribucije.

Prihajajoči distribucijski izzivi bodo pestri in bodo od nas zahtevali temeljito prilagajanje energetskega trgu in spremembam na njem. Vsekakor pa ostaja temeljna naloga podjetja Elektro Gorenjska skrb za dolgoročno tehnično in ekonomsko optimalen razvoj omrežja, ki bo dolgoročno ohranjal zahtevano kakovost oskrbe z električno energijo.

Ob koncu leta 2013 si želim, da bi vsi skupaj v novo leto 2014 vstopili s svežo energijo, ponosom in pripadnostjo podjetju oziroma skupini Elektro Gorenjska, ki le skupaj z vami ustvarja uspešno zgodbo že 50 let.

Predsednik uprave
mag. Bojan Luskovec

Intervju

INTERVJU Z IZVRŠNIM DIREKTORJEM OE DISTRIBUCIJSKO OMREŽJE MAG. EDVARDOM KOŠNJEKOM

1. Napisati morate osebno čestitko Elektru Gorenjska ob 50-letnici. Kaj bi napisali v čestitki?

Elektro Gorenjska si zasluži iskrene čestitke za izjemnih 50 let uspehov, ki jih ne bi bilo brez srčnih in predanih sodelavcev in naših predhodnikov. Elektro Gorenjska smo zato dolžni posebno darilo: naslednjih 50 let uspešnega dela za nas in naše zanamce!

2. V podjetju ste že precej let, kako bi opisali oziroma povzeli vsa ta leta v podjetju?

Dobro polovico 22-letne delovne dobe sem zaposlen v Elektru Gorenjska, pred tem sem v zasebnem podjetju prehodil pot od garažnega do srednje velikega, razvojno zelo uspešnega podjetja. Zaposlitev v EG leta 2002 je bila zame precejšnja sprememba. Od takrat pa do danes se je podjetje organizacijsko in poslovno precej spremenilo, predvsem zaradi odpiranja trga z EE in zaradi sistemskih ter regulatornih sprememb. Uvajanje novih tehnologij je bilo v zadnjem desetletju pospešeno. Lastne izkušnje in odprtost strokovnjakov v EG, s katerimi sem od samega začetka odlično sodeloval, so mi omogočile, da sem hitro postal del kolektiva in aktivni udeleženec sprememb. Z vidika optimalne organiziranosti distribucije EE je bila ključna postopna združitev dejavnosti treh organizacijskih enot v OE Distribucijsko omrežje. Tehnološko gledano je EG bilo, in verjamem, da bo tudi v prihodnje, zelo napredno podjetje. V zadnjem desetletju smo naredili precejšen napredek pri uvajanju informacijsko-komunikacijskih tehnologij, ves čas smo nadgrajevali sisteme daljinskega vodenja in merilne sisteme, posodabljali podatkovne baze in pristopili k sodobnejši integraciji tehničnih informacijskih sistemov. Usmerili smo se v intenzivno zamenjavo prostozračnih srednje- in nizkonapetostnih omrežij s kablenskimi omrežji, izgradnjo sodobnih stikališč in uporabo varnejših in zanesljivejših kablenskih transformatorskih postaj. Optimizirali smo strukture omrežij, njihovo projektiranje in izgradnjo. Kljub zapleteni zakonodaji smo poenostavili postopke priključevanja. Izboljšali smo preglednost poslovanja, uvedli moderne postopke vzdrževanja omrežja in predvsem izboljšali sodelovanje med enotami, službami in zaposlenimi.

3. Kaj je za vas največji uspeh podjetja Elektro Gorenjska?

Zame je največji uspeh ohranjena pripadnost podjetju in timski duh. V 50 letih je propadla ena in se rodila druga nova država, v družbi je poudarjanje kolektivnega duha zamenjal individualizem. Kolektiv EG pa je ohranil vrednote, kot so sodelovanje, pomoč, solidarnost, predanost strokovnemu delu za skupni cilj. Za današnje čase kar nekoliko čudaški je odnos do distribucijskega omrežja, ki ga imamo, kljub znanemu lastniku, še vedno za svojega. Ob sanaciji večjih poškodb na omrežju, ko še tako težke razmere na terenu niso ovira, se ta naša vrlina vedno znova potrjuje. Zato odlični rezultati na poslovnem in tehničnem področju niso naključje. Po neprekinjenosti oskrbe z električno energijo imamo v Sloveniji daleč najboljše rezultate, ki so primerljivi z najbolj razvitimi državami EU. Tudi v tehnološkem smislu smo enakovredni najboljšim, kar nam priznavajo tudi tuji partnerji, s katerimi vse pogosteje in vse tesneje sodelujemo na skupnih razvojnih projektih.

4. Kaj je za vas največji uspeh tehnološkega razvoja, pri katerem ste sodelovali?

Komunikacijski protokoli, na katerih temelji Internet (TCP/IP), leta 2004 v slovenski pa tudi v evropski distribuciji še niso bili uporabljani, razmišljanja o njihovi uporabnosti so bila deležna veliko skepse pa tudi odkritega zavračanja. Kot novinec v podjetju, ne pa v tehniki, s temi pomisleki nisem bil obremenjen. Dal sem pobudo in skupaj s sodelavci smo pristopili k uresničitvi ideje o enotnem komunikacijskem sistemu, ki bo temeljil na Ethernetu in bo omogočil razširitev IKT sistemov do nivoja transformatorske postaje SN/NN. Leta 2007 smo s člankom na strokovnem srečanju CIRED na Dunaju zbudili kar nekaj zanimanja. Idejo je s srebrnim priznanjem za inovacije nagradila GZS. V naslednjih letih smo preizkusili različne tehnologije za prenos podatkov, danes imamo lasten brezžični širokopasovni komunikacijski sistem, ki pokriva 80 % vseh TP SN/NN in omogoča prenos podatkov za daljinsko vodenje, obratovne meritve, meritve kakovosti, obračunske meritve ...

Za današnje čase kar nekoliko čudaški je odnos do distribucijskega omrežja, ki ga imamo, kljub znanemu lastniku, še vedno za svojega. Ob sanaciji večjih poškodb na omrežju, ko še tako težke razmere na terenu niso ovira, se ta naša vrlina vedno znova potrjuje.

Naš pristop na tem področju je ob zaključku mednarodnega projekta HiperDNO pohvalila tudi evropska komisija kot izvrsten primer celovitega pogleda na razvoj IKT v podjetju za distribucijo električne energije.

5. Kateri so bili ključni izzivi dejavnosti distribucije električne energije včasih in kateri so izzivi danes?

Kakovost oskrbe z električno energijo je bila, je in bo tudi v prihodnje naš ključni izziv. Naj se sliši še tako nenavadno, resnično se moramo potruditi, da sami in predvsem naše okolje ne pozabimo, da fizikalni zakoni še vedno veljajo in da jim niti direktive EU niti zaveze Bruslju ne morejo do živga. Razvoj omrežja zahteva dolgoročno in strokovno načrtovanje, iskanje kratkoročnih (ekonomskih) ciljev ni upravičeno. Smo veliki zagovorniki novih tehnologij, na mnogih področjih prvi v Sloveniji, a se vseeno zavedamo, da so "smart" tehnologije le nadgradnja močnih, klasično načrtovanih in robustnih omrežij. Pametnih omrežij ne razumemo in ne sprejemamo kot zamenjavo za kablovode, transformatorske postaje, ampak kot njihovo nadgradnjo, ki nam omogoča lažje upravljanje, optimiziranje poslovnih procesov in prijaznejše storitve za uporabnike omrežja. Ob visokem jubileju Elektra Gorenjska vsekakor ne smemo pozabiti bogate tradicije tudi na tem področju. Pametna omrežja imajo na Gorenjskem že 50-letno tradicijo!

Seveda na naše poslovanje močno vplivajo tudi zunanje okolje, zakonodaja, pogled na organiziranost distribucije v Sloveniji. Ta v tem trenutku ni optimalna. Zagotovo je eden večjih izzivov ureditev našega statusa tako, da bomo sami še naprej lahko odločali o razvoju infrastrukture ne le v mestnih in gospodarskih središčih, marveč tudi v še tako oddaljenem koščku naše lepe Gorenjske.

6. Kako v času vašega mandata poteka sodelovanje z lokalnim okoljem, ustanovami in s strokovnimi organizacijami?

Elektro Gorenjska je bil vedno sopotnik gospodarskega in družbenega razvoja v regiji, sodelovanje z gospodarstvom in lokalnimi skupnostmi pa je bilo vedno na visokem nivoju. V zadnjih letih sodelovanje krepimo s še bolj sistematičnimi pristopi. Tako smo uvedli redna letna srečanja s strokovnimi službami posameznih občin, na katerih usklajujemo razvojne načrte omrežja z načrti občin in katerih cilj je optimalna gradnja infrastrukture in skupno poseganje v prostor. Aktivno smo se vključili v

izdelavo lokalnih energetskih konceptov občin, pri čemer nismo le pasivno posredovali zahtevanih podatkov, ampak smo poskušali v čim večji meri uskladiti bodoči razvoj občin s potrebnim razvojem distribucijskega omrežja. Kljub omejenim finančnim virom za izvajanje investicij poskušamo slediti občinskim projektom, ki so financirani iz kohezijskih sredstev EU. Prav zato so spomladi 2012 župani občin Gorenjske ob grožnji s centralizacijo slovenske distribucije sprejeli sklepe, s katerimi so izrazili odločno nasprotovanje centralizaciji in podprli idejo o samostojnem sistemskem operaterju distribucijskega omrežja na Gorenjskem s podelitvijo koncesije za opravljanje te dejavnosti Elektru Gorenjska. V podjetju smo zaradi boljše odzivnosti na potrebe okolja v okviru energetskega načrtovanja še tesneje povezali področja razvoja omrežja, obratovanja, izdajanja dokumentov pred priključitvijo. V zadnjem času se pojavljajo ideje o prenosu nekaterih nalog na enega sistemskega operaterja distribucijskega omrežja. To bi pomenilo konec optimalnega razvoja omrežja in hitre odzivnosti na potrebe lokalnega okolja. Tudi evropska praksa prisega na lokalno organiziranost: v EU je kar 2400 sistemskih operaterjev distribucijskega omrežja, od tega pa jih ima samo 190 več kot 100.000 uporabnikov!

Tudi z izobraževalnimi ustanovami dobro sodelujemo, večkrat letno nas obiščejo skupine dijakov ali študentov in vsem z veseljem predstavimo našo dejavnost. S tem želimo navdušiti mlade, da bi se še bolj množično odločali za študij tehnike. Seveda tudi sami dopolnjujemo lastna spoznanja, predvsem s strokovnjaki Elektro inštituta Milan Vidmar pa tudi s posameznimi oddelki obeh slovenskih fakultet za elektrotehniko.

7. Kaj je po vašem ključno za uspeh podjetja v teh turbulentnih časih?

Ključni so zaposleni in njihova pripadnost, znanje in trdna volja, jasni cilji ter skupno veslanje v pravo smer. Dolgoročni, ne pa kratkoročni, morda vsečni poslovni in razvojni rezultati.

Ob visokem jubileju je prav, da se spomnimo preizkušenj, ki smo jih prestali mi in naši predhodniki. Nam in našim zanamcem morajo biti navdih in zaveza, da na Gorenjskem ohranimo visok standard kakovosti oskrbe z električno energijo.

Dr. Drago Papler

INTERVJU Z DIREKTORJEM ELEKTRA KRANJ 1970 - 1993 IVO RAKOVCEM

1. Elektro Gorenjska praznuje 50 let delovanja in bili ste sopotnik družbe. Kaj ji želite ob jubileju?

Podjetju želim čimbolj uspešno delo v korist odjemalcev električne energije, da bi še naprej dobavljalo tako kvalitetno električno energijo kot doslej. Pri tem je pomembna cena električne energije, ki mora biti čimbolj sprejemljiva za večino odjemalcev. V šali pa tudi zares smo včasih rekli, da ima Gorenjska "švicarsko" dobavo električne energije. Izpadov energije je bilo razmeroma malo.

2. V podjetju ste bili zaposleni kot tehnični vodja in 23 let kot vodja enote, direktor TOZD Elektro Kranj in direktor Poslovne enote Kranj. S svojim delom ste zaznamovali pomembne prelomnice. Kako gledate na to obdobje?

Ko sem prišel v podjetje, je bilo Elektro Kranj samostojno podjetje, tako kot Elektro Žirovnica in Elektro Sava Kranj. Potem so sledile razne reorganizacije, menda jih je bilo 21 v celotnem obdobju. Glavna prelomnica je bila združitev samostojnih podjetij v združeno regijsko podjetje Elektro Kranj, današnji Elektro Gorenjska. Prej samostojna podjetja so postale enote, in sicer Distributivna enota Žirovnica (kasneje TOZD Elektro Žirovnica), Distributivna enota Kranj (kasneje TOZD Elektro Kranj) in Proizvodna enota Kranj (kasneje TOZD Elektro Sava Kranj). Pomemben je bil tehnični razvoj, ki je sledil naraščajočim potrebam odjemalcev električne energije. Širjenje industrije in gospodinjstev sta narekovala razvoj elektrodistribucijskih naprav. TOZD Elektro Kranj je dosegel letno prodajo 500 milijonov kWh. Pri razvoju električne mreže smo vključevali tudi finančna sredstva posameznih industrijskih odjemalcev. Tudi novi gospodinjiski odjemalci so prispevali prispevek za razvoj omrežja po pravilniku, ki ga je sprejela samoupravna interesna skupnost preskrbovalnega območja Elektro Gorenjska. Obračun električne energije za gospodinjstva je potekal preko inkasantov za posamezna področja. Z leti smo prešli na letni obračun z mesečnimi akontacijami. Cena električne energije se je velikokrat spremenila, mislim pa, da je bilo pri oblikovanju cene električne energije upoštevano socialno stanje družbe. Temu primerni so bili bilančni

poslovni rezultati. Sredstva za investicijska vlaganja so izhajala iz amortizacije, ki je bila sorazmerno dobra glede na velika osnovna sredstva. Vseskozi smo morali biti zelo pozorni na likvidnost pri finančnih sredstvih. Več let sem vodil likvidnostno komisijo za podjetje Elektro Gorenjska. Med seboj smo si pomagali, saj je Elektro Gorenjska sestavljala TOZD Elektro Žirovnica, TOZD Elektro Sava, TOZD Elektro Kranj in Delovne skupnosti skupnih služb. Zakon o združenem delu je prinesel ogromne spremembe v organizaciji podjetij. TOZD-i so bile samostojne pravne osebe, skupne službe so izvajale servis za samostojno opravilno sposobne temeljne organizacije.

3. Kaj je za vas največji uspeh tehnološkega razvoja, pri katerem ste sodelovali? Kako so se spreminjale prostorske razmere podjetja?

To je bilo obdobje velikega tehničnega razvoja in napredka, saj je bila na Gorenjskem po drugi svetovni vojni samo 20 kV napetost. Leta 1960, ko sem se zaposlil, je že bila 35 kV napetost v Kranju, in sicer v RTP Labore, ki se je napajala po 35 kV daljnovodu iz Medvod. Po vrnitvi s služenja vojaškega roka sem leta 1961 prevzel nadzor nad gradnjo nove RTP 35/20/10 kV Zlato polje. Razvoj se je nadaljeval z izgradnjo novih RTP 35/10 kV v Škofji Loki, Trziču, Medvodah in Železnikih z mrežo povezovalnih 35 kV daljnovodov v kovinski izvedbi. Do izgradnje 35 kV daljnovodov so bili drogovi iz lesa, s prehodom na 35 kV pa v železni izvedbi, v glavnem v prednapetostni tehnologiji. Naslednja faza razvoja je bila 110 kV napetost, najprej spet v RTP Labore 110/10 kV leta 1973. Nato so sledile izgradnje novih RTP na 110 kV napetost in izgradnja nove RTP Primskovo 110/20/10 kV. Hkrati je vsa osnovna napajalna mreža območja Elektro Kranj prehajala z 10 na 20 kV napetost. Začeli smo v RTP Zlato polje, ki je imela 2 transformatorja, in sicer za 8 MVA 35/20 kV in 8MVA za 35/10 kV, napajala pa sta jo daljnovoda Lipnica in Brezje. Kasneje je sledil prehod na 20 kV napetost na območju Škofje Loke. Konec 80-tih let 20. stoletja je bila zgrajena RTP 110/20 kV Tržič s 110 kV daljnovodom. Z izgradnjo stanovanjske soseske Planina II. in III. v Kranju in z večanjem kranjske industrije se je

zgoraj desno:
Tehnični operativni kader
TOZDElektro Kranj, ob
upokojitvi nadzornika Kranja
Jožeta Koželja, aprila 1987
(arhiv Drago Papler)

zgoraj levo:
Ivo Rakovec, vodja
Distributivne enote,
direktor TOZD Elektro Kranj
in Poslovne enote Elektro
Kranj (1970 - 1993)
(foto Drago Papler)

**Lokacija na Primskovem
je bila dobra
dolgoročna odločitev**

**Elektro Gorenjska
je bilo ves čas vodilno
tehnološko podjetje v
slovenski distribuciji,
kar se je kazalo v
kvalitetni dobavi
električne energije
in najmanjšem
številu izpadov.**

zelo širila kranjska kabelska mreža. Na podežlju je bil tudi zelo intenziven razvoj oskrbe z električno energijo. Povojno elektrifikacijo z dolgimi nizkonapetostnimi vodi smo zamenjevali z interpolacijo novih transformatorskih postaj, v glavnem v jamborski izvedbi. Pri tem smo odjemalcem prikazali pomanjkanje finančnih sredstev in jih prosili za pomoč v obliki njihovega lastnega dela pri izkopih in dobavi lastnih kostanjevih drogov. Hkrati z interpolacijo transformatorskih postaj so se obnavljala tudi nizkonapetostna omrežja pri povezavah z novimi transformatorskimi postajami.

Ob razvoju je zelo pomembna pridobitev lokacije, ki je rešila perečo prostorsko situacijo podjetja. Začetek Obrata Kranj po 2. svetovni vojni in podjetja Elektro Kranj leta 1953 je bila Majdičeva zapuščina, s tem, da so se dodatne potrebe reševale z raznimi improvizacijami, tako je na primer tehnični oddelek uporabljal leseno barako v Majdičevem logu, obračun električne energije pa je posloval v podstrešnem delu Majdičevega hleva, na tako imenovanih svilih. Iskale so se razne variante prostorskih rešitev. Naslednji korak je bil leta 1964 nakup pisarniških prostorov v kranjskem nebotičniku, in sicer 2. nadstropje za Distributivno enoto Elektro Kranj in 3. nadstropje za skupne službe združenega podjetja Elektro Kranj. Leta 1967 smo končno uspeli pridobiti zemljišče in gradbeno dovoljenje v komunalni coni Primskovo, kar je bila res dobra dolgoročna rešitev. Leta 1968 se je tako Distributivna enota Elektro Kranj preselila in tam so bili prostori za pisarne, centralno skladišče, avtopark, delavnice, montažno in gradbene skupine. Hkrati so se gradile nove stavbe za nadzorništva po terenu, saj so nadzorništva delovala večinoma v zelo slabih prostorskih razmerah. Zgradili smo stavbe za krajevna nadzorništva Tržič na Cankarjevi cesti, Visoko, Cerklje, Stražišče, Medvode, Škofjo Loko, Podbrezje in nazadnje še novo stavbo za nadzorništvo Tržič na Loki ob novi RTP 110/20 kV.

4. Kateri so bili ključni izzivi dejavnosti energetike včasih in kateri so danes?

Za strateški razvoj je skrbel Elektro inštitut Milan Vidmar (EIMV), ki je izdeloval študije za podjetja. Za izgradnjo RTP in daljnovodov višjih napetosti so projekte izdelovali dobavitelji, za vse ostalo je imel Elektro Gorenjska skozi celoten čas svoj kvalitetni Projektivni biro. Zahtevnejše objekte so gradile slovenske ali jugoslovanske firme, ostalo pa v lastni režiji z gradbenimi in montažnimi skupinami. Hkrati je potekala tudi izgradnja mreže in objektov na nivoju ELES-a, kot je bila nova HE Mavčiče in RTP Okroglo 400/110 kV s priključnim daljnovodom 2 x 400 kV Beričevo - Okroglo. Izziv za prihodnost je dograditev 400 kV daljnovodne povezave Okroglo - Udine, ki bi bila koristna za zanesljivo napajanje Gorenjske.

5. Kako je v času vašega dolgoletnega mandata potekalo sodelovanje z lokalnim okoljem, kako ste se lotevali družbene odgovornosti in motivacije zaposlenih?

Na področju Elektro Kranj je bilo več občin, s katerimi smo imeli dobre poslovne odnose. Izdaja gradbene dokumentacije je potekala sorazmerno ugodno. Prav tako smo bili uspešni pri inšpekcijskih pregledih dograjenih investicijskih objektov, tako na republiškem za 35 kV in 110 kV napetostni nivo kot na medobčinskem nivoju za ostale naprave. Vse to se je odvijalo v času Jugoslavije, katere samoupravni sistem je postavljala specifične razmere, kot na primer delavsko samoupravljanje, kar nas je vse zelo zaznamovalo. Lahko rečem, da je bilo po svoje zahtevnejše in bolj transparentno, saj so bili zaposleni o vsem obveščeni preko delegatskega sistema, delavskega sveta, odborov, sindikata in zbora delavcev. Bistveno drugačen je bil sistem osebnih dohodkov. Plače za posamezna delovna mesta so se določale na komisiji za osebne dohodke, sprejem zaposlenih pa na komisiji za delovna razmerja. Dobro je bilo poskrbljeno za dopustniški oddih v lastnih počitniških kapacitetah.

Motivacijo zaposlenih ocenjujem kot dobro. Merilo tega vidim predvsem v odpravi napak na omrežju, kjer ni bilo nikoli problem dobiti delavcev ob vsaki uri in vsakem dnevu. Zlasti je to prišlo do izraza ob raznih vremenskih havarijah, na primer ob orkanskem vetru leta 1984, žledu 1986, poplavah leta 1990, osamosvojitveni vojni leta 1991. Bila je visoka pripadnost podjetju brez hujših konfliktov in sporov. Izplačilo plač ob določenem roku je bilo vedno zanesljivo, kar so ljudje cenili. Lahko bi veliko drugega povedal o posameznih ljudeh, ki imajo veliko zaslug za razvoj podjetja. Sodelovanje na vseh nivojih je bilo dobro.

6. Časi se spreminjajo. Spremljate razvoj podjetja, zanimajo pa vas tudi druge dejavnosti.

Razvoj podjetja spremljam in vidim, da je poslovanje uspešno. Podjetje dobiva razna priznanja na visokem nivoju. Prav tako opažam, da ima podjetje primerna finančna sredstva, ki jih smotrno vloga v nove naprave in povečano prodajo električne energije ter svojo promocijo. Za ključni uspeh je pomembno, da ima podjetje dobro elektroenergetsko mrežo, konkurenčno ponudbo in čim več odjemalcev.

Vse življenje me je zanimal kvalitetni slovenski šport, ki ga pozorno spremljam. Osebnostno želim zdravje sebi in družini. Za naša leta, torej okrog osemdesetih, je bistveno ohranjanje gibljivosti, za kar se je treba vsakodnevno truditi. Redno hodim na sprehod in redno telovadim. Pri vsem tem je bistvena glava in jasna misel. Vsem želim uspešno in zdravo življenje.

Dr. Drago Papler

INTERVJU Z DIREKTORJEM ELEKTRO KRANJ 1993 - 2000 MAG. MATIJEM NADIŽARJEM

UTEMELJITELJ UPORABE POLIZOLIRANIH VODNIKOV V SLOVENIJI

1. Elektro Gorenjska praznuje 50 let delovanja in bili ste sopotnik družbe. Kaj ji želite ob jubileju?

Petdesetletno obdobje gorenjske elektrodistribucije je bilo zelo intenzivno, tako po kvaliteti kot po kvantiteti, ker je bilo prisotno veliko strokovnosti in dela. Uspešen razvoj je posledica strokovnega kadra, ki je sodeloval ter od razpoložljivih sredstev in izbrane opreme. V podjetju so bili zaposleni odlični strokovnjaki, če pa bi bila že takrat na razpolago kvalitetna oprema, bi lahko dosegli še več. Kot sopotnik družbe si želim, da bi še naprej v celoti obvladovali preskrbovalno gorenjsko območje v neokrnjenem obsegu dejavnosti.

2. V podjetju ste bili zaposleni 35 let, od tega tretjino obdobja kot referent za relejno zaščito in obratovalne meritve, tretjino kot vodja službe za obratovanje, energetiko in telekomunikacije preskrbovalnega območja in tretjino kot direktor Poslovne enote Kranj v okviru javnega podjetja Elektro Gorenjska. S svojim delom ste zaznamovali pomembne prelomnice. Kako gledate na to obdobje?

Področje relejne zaščite in obratovalnih meritev je doživelo velik tehnološki premik. Ko sem se zaposlil, so bili vsi elementi relejne zaščite in obratovalnih meritev nameščeni na primarnem nivoju na visokonapetostni strani elektroenergetskega sistema. Po poldrugem desetletju so omenjene naprave prešle na nizkonapetostni sekundarni nivo v vseh starih in novih elektroenergetskih objektih. V tistem času je v okviru združenega podjetja DES delovala Komisija za zaščito in obratovalne meritve, katere delo je bila tipizacija in poenotenje tovrstnih naprav v slovenskem merilu. To delo je še danes osnova za zaščito in meritve, kar pomeni njen velik doprinos k skupnim tehničnim rešitvam, kar se mogoče danes zaradi razdrobljenosti sistema pogreša. V času mojega aktivnega dela na zaščiti je le-ta prešla na sekundarni nivo, v kasnejšem obdobju pa tudi na terciarni nivo. Danes je področje zaščite in obratovalnih meritev bolj prepuščeno posameznim organizacijam in dobaviteljskim vsiljenim rešitvam njihovih izdelkov. Hkrati z uvedbo sekundarne zaščite je bila uvedena tudi avtomatika ponovnega vklopa izpadlih naprav. Pri obratovanju je bil zgrajen Obratovalno energetski center na Zlatem polju v Kranju, ki se je kasneje preimenoval v Distribucijski center vodenja. Od posadk v posameznih RTP-jih smo prešli na daljinsko upravljanje

elektroenergetskih objektov z enega mesta. To je bil prvi moderni in funkcionalno opremljeni center, ki je promoviral domačo industrijo in bil referenčni objekt za obiske strokovnjakov iz Evrope in tudi iz Afrike. Bil je kompleksen center v smislu upravljanja vseh elektroenergetskih objektov z enega mesta z vso podporo in redundanco v Sloveniji, če ne celo v Jugoslaviji. Veliko let so prihajale razne delegacije na ogled, kako funkcionira. V RTP-jih se je pri obratovanju na nivoju srednje napetosti iz izolirane nevtralne točke prešlo na obratovanje z indirektno nevtralno točko, ozemljeno preko nizkoohmskega upora. Leta 1993, ko sem prevzel mesto direktorja Poslovne enote Kranj, je bila ta organizirana po lokacijskem principu z vsemi dejavnostmi, kot so obratovanje, investicije, dobava električne energije in s podpornimi tehničnimi službami, torej z dokumentacijo, avtoparkom, s skladišči ter podobno. Pričeli smo z racionalizacijo pri vseh dejavnostih, tudi z združitvijo nekaterih nadzorništiev.

3. Kaj je za vas največji uspeh tehnološkega razvoja, pri katerem ste sodelovali?

V sedemdesetih in osemdesetih letih 20. stoletja se je začel prehod z 10 na 20 kV napetostni nivo srednje-napetostnega omrežja, ki se je izvajal po naravni poti glede na sredstva in nove investicije. Ob prevzemu mesta direktorja Poslovne enote Kranj leta 1993 je območje le delno obratovalo na 20 kV in po večini na 10 kilovoltnem nivoju. Zato sem se tudi v vsem tem obdobju prizadeval za čim hitrejši prehod celotnega srednje-napetostnega omrežja na 20 kV nivo, kar mi je skoraj v celoti uspelo. Teh nalog ne bi dosegel, če ne bi imel podpore skupnih služb z vidika sredstev in lastnih ljudi. Bil sem eden izmed utemeljiteljev uporabe polizoliranih vodnikov v Sloveniji, in sicer na osnovi skandinavskih izkušenj. To je omogočilo obratovanje daljnovodov tudi ob raznih havarijah, žledu, ob stikih vodnikov z drevesi oziroma zemljo. Po mojem mnenju je bil to največji tehnološki razvoj v slovenski distribuciji, pri katerem sem tvorno sodeloval. To obdobje je zaznamovalo tudi pospešeno kabliranje nizkonapetostnih omrežij in kabliranje visokonapetostnih povezav, predvsem v urbanih naseljih. Vse to je pripomoglo k dobavi električne energije z manj prekinitvami. Z uvedbo tehnike SF6 v odklopnikih je bila logična posledica zmanjšanje prostorskega obsega 110 kV postaj. RTP Zlato polje je bila prva distribucijska RTP v Kranju in v Sloveniji z oklopljenim

Mag. Matija Nadižar pri opravljanju obratovalnih meritev (arhiv Marija Nadižar)

Mag. Matija Nadižar, leta 2001 (foto Drago Papler)

Mag. Matija Nadižar (levo) ob prejemu Vidmarjeve plakete za življenjsko delo na področju tehnologije in distribucije električne energije 9. oktobra 2001 (foto Drago Papler)

Distribucija je vedno naročala študije pri Elektro inštitutu Milana Vidmarja (EIMV). Pri tem so me kot strokovnjaka povabili, da sem s teoretičnim znanjem in izkušnjami sodeloval ...

Nekdanji vodja Distributivne enote Kranj Igor Mervič (levo) v družbi pomočnika direktorja Janka Potočnika (na sredini) in naslednika mag. Matija Nadižarja (direktor PE Kranj) (foto Drago Papler)

Mag. Matija Nadižar, direktor Poslovne enote Kranj Elektro Gorenjska d.d. in takratni inženir za RTP Gregor Štern v RTP Labore (foto Drago Papler)

stikališčem, kjer so bile visokonapetostne naprave v celoti izolirane s plinom SF₆.

Še danes me veseli, da so sodelavci tvorno sodelovali pri novostih tehnološkega razvoja in tudi sami predlagali tehnične rešitve, za kar se jim iskreno zahvaljujem.

4. Kateri so bili ključni izzivi dejavnosti energetike včasih in kateri so danes?

Zavedal sem se pomena komunikacijskih povezav med objekti distribucijskega sistema in centrom vodenja, zato sem podpiral izgradnjo prenosnih poti. Poleg tega sem sodeloval pri pripravi regijskih in sistemskih obratovalnih navodil in vanje vgradil svoje bogate izkušnje in znanje.

Distribucija je vedno naročala študije pri Elektro inštitutu Milana Vidmarja (EIMV). Pri tem so me kot strokovnjaka povabili, da s teoretičnim znanjem, ki sem ga pridobil pri študiju magisterija elektrotehnike, in z izkušnjami reševanja problemov v praksi sodelujem tudi pri študijih EIMV. Pri tem sem spoznal širšo dimenzijo problematike, ki zadeva distribucijsko dejavnost, kar sem želel prenesti v to sfero. Aktivno sem sodeloval pri izdelavi in recenzijah številnih študij.

Izzivi energetike včasih so bili verjetno takšni, kot so danes, to je zanesljiva in kvalitetna dobava električne energije. Včasih so bile naprave tehnološko skromnejše. Vsako izboljšanje se je na ukrepah zelo poznalo.

Danes je potrebno vložiti veliko napora in sredstev, da se pri teh ukrepih malo ali vsaj kaj pozna. Še vedno je osnovni izziv, da je odjemalec kvalitetno napajan z električno energijo.

5. Kako je v času vašega dolgoletnega mandata potekalo sodelovanje z lokalnim okoljem, ustanovami in s strokovnimi organizacijami?

V funkciji direktorja Poslovne enote Kranj sem sodeloval pri planiranju investicij in pri odločitvah o vzdrževalnih posegih z občinami ter s komunalnimi infrastrukturnimi organizacijami. To medsebojno dogovarjanje ocenjujem kot potrebno in učinkovito. Zavzemal sem se za dodatno

usposabljanje in izobraževanje delavcev in kot mentor številnim sodelavcem tudi pomagal do zaključka njihove izobraževalne poti. V Izobraževalnem centru energetskega sistema (ICES) sem bil mentor številnim našim študentom iz dela na Višji strokovni šoli za elektroenergetiko. Sodeloval sem na strokovnih posvetovanjih distribucije, se udeleževal JUNAKO CIGRE, JUKO CIGRE in po osamosvojitvi pri Slovenskem komiteju CIGRE, današnjem Združenju elektroenergetikov CIGRE-CIRED. Dva mandata sem bil predsednik nadzornega odbora. Sem predavatelj na Zvezi društev energetikov Slovenije (ZDES) za predmet Zaščitni sistemi pri zakonsko določenem obdobjem preverjanju znanja iz obratovalnih veščin, za kar je bilo potrebno sestaviti skripta Zaščitni sistemi.

Za delo sem leta 1989 prejel zlato značko JUGEL za posebne uspehe v delu, proizvodnji, vzdrževanju visoke pogonske pripravljenosti elektroenergetskih kapacitet in leta 2001 Vidmarjevo plaketo za življenjsko delo na področju tehnologije in vodenja distribucije električne energije.

6. Časi se spreminjajo. Spremljate razvoj podjetja, zanimajo pa vas tudi druge dejavnosti.

Ni področja iz prirodoslovnih znanosti, ki me ne bi zanimalo. Še vedno se izobražujem. Pri univerzi za tretje življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Kranj obiskujem tečaje tujih jezikov. Sem vnet zbiratelj mineralov in fosilov, starega denarja in znamk. Ljubiteljsko se ukvarjam tudi z matematiko, ker nikdar ne zastari. To je namreč področje, kjer ni še nihče dejal, da nima prav. V elektroenergetiki pa se v nasprotju s tem dogajajo stalne spremembe, tako z vidika napredka tehnologije kot organizacijskih oblik. Še vedno pa velja Ohmov izrek!

Tehnično pripravo kronološkega almanaha razvoja Elektra Gorenjska 1990 - 2000 sta pripravila Drago Papler in mag. Matija Nadižar, na sliki ob natisu prvih izvodov knjige 8. decembra 2001 (foto Jernej Pleško)

Dr. Drago Papler

INTERVJU Z DIREKTORJEM ELEKTRO ŽIROVNICA 1973 - 2000 IN IZVRŠNIM DIREKTORJEM POSLOVNE ENOTE ZA DISTRIBUCIJO 2001 - 2005 JANEZOM PŠENICO

1. Elektro Gorenjska praznuje 50 let delovanja in bili ste sopotnik družbe. Kaj ji želite ob jubileju?

Ob jubileju bi zaželel sodelavcem veliko zdravja in uspeha v osebnem življenju in v službi. Podjetju Elektro Gorenjska želim tudi vnaprej uspešen razvoj, da bi skrbelo za kvaliteto mreže in naprav za čim boljšo preskrbo električne energije, s čim manj okvarami in izpadi električnega toka.

2. V podjetju ste bili zaposleni 40 let, od tega kot projektant, vodja projektivne skupine v Žirovnici, 27 let kot vodja enote, direktor TOZD Elektro Žirovnica Kranj in direktor Poslovne enote Žirovnica ter 5 let kot izvršni direktor Poslovne enote za distribucijo. S svojim vodenjem ste zaznamovali pomembne prelomnice. Kako gledate na to obdobje?

Na to obdobje s tehnično strokovnega vidika gledam, da je bilo zelo uspešno. Zgradili smo veliko novih elektroenergetskih naprav RTP-jev, daljnovodov, transformatorskih postaj. Na območju zgornje Gorenjske sem se z napravami srečal najprej kot projektant in vodja projektivne skupine Žirovnica. Sodeloval sem v komisiji za tipizacijo slovenske distribucije, kjer smo pripravljali predloge za 20 kV sredjenapetostno in nizkonapetostno opremo.

Izgradnja 20 kV napetostnega nivoja se je pričela po posvetovanju slovenske elektrodistribucije v Portorožu leta 1972, kjer so bile dane smernice za razvoj s prehodom s sistema 35/10 kV na 20 kV, s čimer smo opustili en nivo transformacije. Iz RTP Radovljica so se razvili prvi testni daljnovodi v zaključeni zanki. Prvi 20 kV kabel je bil Elan Begunje - Suknjo Zapuže. V prvem obdobju je bil problem z opremo in smo morali še veliko vgrajevati tudi 35 kV opremo. Imeli pa smo srečo, ker sva z bratom Vojkom, tisti čas zaposlenim v TSN, veliko razpravljala o potrebni opre- mi, ki je manjkala na tržišču. Srečna okoliščina je bila, da je TSN dosti hitro osvojil 20 kV opremo in jo začel dobavljati na tržišču. Prvi 20 kV kablovodi so bili še oljne izvedbe, kasneje so bili razviti plastični kabli.

Prva RTP Radovljica 110/20 kV je bila zgrajena novembra 1980. Sledile so RTP Jesenice 11/20 kV leta 1985, spodbuda za to je bil Karavanški predor, ki je imel 20 kV kablovod. Imeli smo vse tri napetostne nivoje 35/10/20 kV in postopno opustili 35 kV napetostni nivo. Preuredili smo RTP s transformacijami 110/20 kV na Jesenicah - Ukova, v RTP HE Moste in v Kranjski gori, kjer je še nekaj časa ostala transformacija 35/20 kV. Leta 1987 smo zgradili daljnovod Moste - Bled 2 x 110 kV, daljnovod Bled - Bohinj 2 x 110 kV leta 1981 in leta 1989. Na žirovniškem območju je bil prehod na 20 kV praktično zaključen leta 1989.

Do izločitve v Sektor komercialne energetike leta 1998 na nivoju podjetja Elektro Gorenjska je bila dejavnost prevzema in prodaje električne energije v distribucijskih enotah v Žirovnici in Kranju. Vsa storitev za odjemalca je potekala na eni lokaciji, od izdaje soglasij, izgradnje elektroenergetske naprave do priklopa odjemalca in obračuna. Računski center ERC je račune izdeloval po enotah.

Interes vlade RS je bil, da se distribucija očisti in da se izločijo vse dejavnosti, ki niso direktno povezane z distribucijo, predvsem novogradnje. Zato smo takrat poskušali ustanoviti ločeno samostojno podjetje ELGA - Elektro gradnje, delniška družba, ki bi se izločilo iz Elektra Gorenjska. Vendar takrat še ni bil pravi čas za državno podporo.

V organizacijskem smislu je bilo to obdobje zelo razburkano. Politika nas je stalno silila v reorganizacije. Najprej so potekale lokacijske spremembe, kje bodo TOZD-i, skupnosti TOZD in SOZD. Organizirane so bile samoupravne interesne skupnosti preskrbovalnega območja (SISPO) Elektra Gorenjska, samoupravna skupnost za elektroenergetiko, nafto in plin (ISNAP), krovno vlogo pa je imela samoupravna interesna skupnost elektrogospodarstva in premogovništva Slovenije (ISEP). Potrjevanje financiranja velikih investicij je potekalo v teh organih. Bil sem zadnji predsednik centralnega delavskega sveta SOZD Elektrogospodarstvo v letih od

Janez Pšenica, direktor
Poslovne enote Žirovnica
Elektro Gorenjska d.d.,
leta 1999
(foto Drago Papler)

Najpomembnejša je bila enotnost v kolektivu, posluh ljudi za tehnični razvoj in vsakokratno vključitev v delo, ne glede na vremenske razmere ter predvsem velika pripadnost kolektivu.

1988 do 1989. Potrjevali smo vsa večja investicijska vlaganja v nove proizvodne objekte, obnove in gradnje dotrajanih 400 kV daljnovodov, vlaganje v termoelektrarno Tuzla, Ugljevik, nismo pa izglasovali vlaganja v termoelektrarno Kosovo. Leta 1989 se je elektrogospodarstvo preoblikovalo, delavski svet je bil razpuščen.

3. Kaj je za vas največji uspeh tehnološkega razvoja, pri katerem ste sodelovali? Kako so se spreminjale prostorske razmere podjetja?

Do leta 2000 smo v Elektru Žirovnica položili 164 km 20 kV kablov, 82 km polizoliranih daljnovodov in 40 km izoliranih 20 kV prostovodnih daljnovodnih kablov. V obdobju predelav se je začela uvajati nova tehnologija s SF₆ 20 kV celicami. V Elektru Žirovnica je bilo vgrajenih 142 blokov oz. trafo postaj s to opremo. Tudi sodobna oprema 213 daljinsko vodenih stikalnih mest omogoča bistveno hitrejšo izvrševanje odklopov in priklopov.

V Žirovnici smo do leta 1978 poslovali v stavbi iz leta 1914 in v še dveh stavbah poleg nje. Tega leta je bila zgrajena nova poslovna stavba, ki nam je izboljšala in polepšala delovno okolje. Ob novih RTP-jih smo zgradili nova krajevna nadzorništva Radovljica in Jesenice, povečali pa smo nadzorništvi Bled in Bohinj. Porušili smo staro nadzorništvo Kranjska gora in zgradili novo in sodobno. Februarja 1984 je orkanski veter povzročil ogromno škodo na naših energetskih napravah. Z nove poslovne stavbe v Žirovnici je vihar odnesel streho. Poslovno stavbo smo za tem za eno etažo dvignili, spremenili naklon strehe in tudi izgled poslovne stavbe. Leta 1986 smo spodnje prostore preuredili v kuhinjo z jedilnico.

Najpomembnejša je bila enotnost v kolektivu, posluh ljudi za tehnični razvoj in vsakokratno vključitev v delo, ne glede na vremenske razmere ter predvsem velika pripadnost kolektivu. Če tega ne bi bilo, tudi delovnih uspehov ne bi bilo. Pojem "družinskosti" je bil toliko pomemben, da si vedno dobil ljudi za delo. To mi je največ pomenilo v delovni karieri. Bili smo kot ena družina. Ob delu so se širile tudi druge dejavnosti, od gledališča, kulture, do športa. Odlični so bili moški in ženske v odbojki, odlični so bili tekači v krosu in smučarskih tekih, odlični so bili alpski smučarji. Z ustanovitvijo Športnega društva Elektro Gorenjska smo veliko poudarka dali pohodništvu, kolesarjenju in podobnim aktivnostim.

Kadrovsko se je Elektro Žirovnica do leta 1987 krepila, saj je od 100 zaposlenih v letu 1965 njihovo število naraslo na 132, nato pa smo po Kelagovi študiji število zaposlenih pričeli zmanjševati in ob koncu leta 2000 nas je bilo le še 115. Tudi krajevna nadzorništva so bila kadrovsko močna, saj je bilo v Bohinju, Jesenicah in Radovljici zaposlenih po 20 monterjev; sedaj pa le od 3 do 6 in še to ob združevanju krajevnih nadzorništev.

S funkcionalno organiziranostjo na distributerja in upravljavca se je distribucija leta 2001 združila v Poslovno enoto za distribucijo (PEDI), ki je s 160 zaposlenimi predstavljala veliko poslovno enoto z močnimi službami, odgovornimi za posamezna področja dela celotnega Elektra Gorenjska. Postavili smo nove temelje službe za transport in vzdrževanje elektroenergetskih naprav, službe za investicije in službe za razvoj. Nov Energetski zakon je zahteval ločitev dejavnosti z vidika preglednosti stroškov, zato je bila pri PEDI ustanovljena služba za novogradnje, ki je kasneje prerasla v samostojno organizacijsko enoto.

Preuredili in prenovili smo staro poslovno stavbo v Ulici Mirka Vadnova 3 in si tako izboljšali delovne pogoje. V letu 2002 je bilo veliko truda vloženega v izgradnjo nove RTP 110/20, 10 kV Labore; v letu 2004 smo prenovili RTP 110/20, 10 kV Škofja Loka in v sodelovanju s Savskimi elektrarnami zgradili novo RTP Medvode 110/20 kV. Leta 2005 smo pričeli z izgradnjo in s predelavo RTP Primskovo, RTP Tržič ter z novim RTP Bohinj s krajevnim nadzorništvom. V obdobju od leta 2001 pa do konca leta 2005 smo intenzivno nadaljevali s posodabljanjem omrežja in nadaljevali zaključevanje prehoda na 20 kV na območju mesta Kranj, ki je bilo praktično zaključeno ob moji upokojitvi konec leta 2005.

4. Kateri so bili ključni izzivi dejavnosti energetike včasih in kateri so danes?

V naših začetkih je bil cilj pripeljati kvalitetno električno energijo do vsakega odjemalca s čim manj izpadi. Odprava defektov je bila operativno drugače organizirana od telefonskega klica za vpoklic dežurne ekipe, lociranje okvare do popravila. Zemeljska dela so se izvajala ročno s pomočjo kooperantov. Z vgradnjo daljinskih stikal po letu 1990 je bilo omogočeno hitrejšo izločanje okvarjene naprave. Razvijati so se začele telekomunikacijske zveze, pomembna pridobitev je bil pretvornik na Valvazorju pod Stolom.

Pojavljati so se začele prve zasebne hidroelektrarne na Mlinci na Dovjem, na Radovni in drugod, pojavile so se prve sončne elektrarne, zgrajene na stavbi nadzorništva v Radovljici leta 2005. Za izgradnjo zasebnih hidroelektrarn je bilo potrebno izdati soglasje in omrežje prilagoditi za primeren priklop. Zgradili smo kablovoda iz Planice v Tamar in iz Završnice do Valvazorja s pomočja financiranja vojske.

Planica je imela solidno energetske povezavo iz Kranjske Gore, da so lahko nemoteno potekala tekmovanja v Kranjski Gori in Podkorenu.

Vodili smo razgovore za izgradnjo 110 kV povezave iz Kranjske Gore in Trbiža, vendar do realizacije ni prišlo zaradi premajhnega interesa na italijanski strani.

Mislim, da bo šel razvoj v smeri samooskrbe posameznih odjemalcev. Z ekološkega vidika bi morali več narediti na področju gradnje hidroelektrarn in alternativnih virov energije. Več poudarka bo dano izoliranim sistemom.

5. Kako je v času vašega dolgoletnega mandata potekalo sodelovanje z lokalnim okoljem, kako ste se lotevali družbene odgovornosti in motivacije zaposlenih?

Zelo dobro je bilo sodelovanje z lokalnim okoljem. Na primer v času redukcij so potekali razgovori, kaj je najbolj pomembno, da ostane v stalni oskrbi (npr. bolnišnica Jesenice) in kaj lahko izklapljam.

Pri načrtovanju novih naprav v prostor smo veliko sodelovali z lokalnimi skupnostmi, ki so imele posluš za naše potrebe in za izgradnjo elektroenergetskih naprav. Razumevanje je bilo tudi pri gradnji kabla srednjenapetostne mreže Jesenice - Kranjska Gora in pri gradnji optičnega kabla s Telemachom. V začetnem obdobju prehoda naprav na 20 kV napetost je bilo veliko posluha tovarn Veriga, Plamen, Sukno, Elan, Almira za sofinanciranje.

Za dobro počutje zaposlenih so bile zelo pomembne tudi počitniške kapacitete, za katere je Elektro Žirovnica dobro skrbel. Zgradili ali obnovili smo počitniške objekte na Voglu, Kobli, v Kranjski Gori, kupili garsonjeri v Podčetrtku in Barbarigi. Vedno boljši je bil avtopark, kvaliteta zaščitnih sredstev, računalniška oprema ...

6. Časi se spreminjajo. Spremljate razvoj podjetja, zanimajo pa vas tudi druge dejavnosti.

Pomemben je soliden tehnološki razvoj za kvalitetno oskrbo odjemalcev za čim nižjo primerno ceno. Mogoče bi bilo zanimivo dati več poudarka povezovanju vseh energentov.

Že v času službovanja sem zelo poudarjal skrb za

duševno in telesno aktivnost. Udeleževal sem se vseh športnih in zimskih iger slovenskega elektrogospodarstva in kasneje elektrodistribucije. Najprej me je zanimalo planinarjenje po naših gorah, potem po evropskih, povzpel sem se na afriški vrh Kilimandžaro, dvakrat potoval v Južno Ameriko in bil devetkrat v Himalaji. Ukvarjal sem se s kolesarjenjem za zabavo in z rekreativnimi teki ter maratoni na 21 in 42 kilometrov. Velik pomen pripisujem vztrajnosti v življenju in pri realizaciji ciljev. Ključni pomen za uspeh podjetja je pripadnost in enotnost ljudi, saj je pri elektriki jasno, da je ta najbolj žlahten energent. Brez elektrike danes ni modernega življenja in tega se zavemo šele takrat, ko je za krajši čas ni.

zgoraj levo: počitniško poslovni objekt Elektra Gorenjska v Kranjski Gori, 2001 (foto Drago Papler)

zgoraj desno: Počitniški objekt na Voglu nad Bohinjskim jezerom, 2001 (foto Drago Papler)

Praznovanja 90-letnice Draga Chvatala 8. oktobra 1999 so se udeležili nekdanji in takratni vodilni Elektra Gorenjska (arhiv Drago Papler)

Mejniki

Dr. Drago Papler, Miha Žumer, mag. Edvard Košnjek

DISTRIBUCIJSKI MEJNIKI PODJETJA

1963

1963

1. avgusta 1963 se spojijo tedanja podjetja za distribucijo električne energije Elektro-Kranj in Elektro-Žirovnica ter podjetje za proizvodnjo električne energije Elektrarna Sava Kranj v podjetje za distribucijo električne energije Elektro Kranj.

1964

V letu 1964 sta bila svečano izročena namenu RTP 35/10 kV Škofja Loka z močjo 3x8 MVA in 35 kV napajalni daljnovod HE Medvode - Škofja Loka.

1965

RTP 110/35 kV Naklo s transformacijo 110/35 kV (1964) je bila s pomočjo frekvenčnih zvez in z relejno tehniko daljinsko upravljana iz RTP Kleče kot prva v državi. Iz RTP Naklo je bil leta 1965 zgrajen 35 kV daljnovod Naklo - Tržič, zgrajena pa je bila tudi RTP 35/10/6 kV Tržič (Balos).

1966

RTP 20/10 kV Polica s transformatorjem 2 MVA, zgrajena leta 1932, je bila stara in dotrajana, zato je bila leta 1966 ukinjena, njeno vlogo pa je prevzela RTP 35/10 kV Zlato polje.

1968

Na Zlatem polju v Kranju je bil tega leta poleg RTP Zlato polje zgrajen nov obratovni energetski center.

1969

V znanem zimsko-športnem centru Kranjska Gora so leta 1969 postavili novo RTP 35/10 kV Kranjska Gora s transformacijo 35/10 kV, 4 MVA in 2,6 MVA. Zgrajen je bil tudi 35 kV daljnovod Jesenice - Kranjska Gora.

1970

Povečan odjem električne energije na Bledu in v bližnji okolici je zaradi širitve stanovanjskih gradenj, hotelskega odjema in odjema lesne industrije zahteval izgradnjo nove RTP 35/10 kV Bled s transformacijo 35/10 kV, 2x4 MVA. RTP Bled je bila vključena v 35 kV daljnovod RTP Radovljica - RTP Bitnje (Bohinj) in kasneje še v 35 kV daljnovod HE Moste - Bled. Svečana otvoritev je bila 23. maja 1970.

1971

Zaradi povečanja obratov podjetja Alples v Češnjici in zatem podjetij Iskra in Niko v Železnikih je bilo napajanje Selške doline urejeno z izgradnjo RTP 35/10 kV Železniki, ki je bila napajana s 35 kV daljnovodom Škofja Loka - Železniki. RTP Železniki in 35 kV daljnovod sta bila vključena v obratovanje ob občinskem prazniku Škofje Loke 9. januarja 1971. Prvo fazo sistema žičnic in vlečnic na Starem vrhu v Selški dolini, ki so za pogon uporabljale električno energijo, je podjetje Transturist svečano odprlo 26. decembra 1971.

1972

Kot prvi so v Elektru Žirovnica leta 1972 začeli uvajati novitete s predelavami daljnovodov iz 10 kV na 20 kV. Vzorčne izvedbe predelav SN daljnovodov so bile tudi osnova za sprejete pomembne "portoroške sklepe slovenske distribucije". Prva sprememba napetostnega nivoja na 20 kV je bila izvedena na 20 kV daljnovodni povezavi Radovljica - Sukno - Elan Begunje, zanka pa se je nadaljevala preko vasi pod Stolom do RTP 35/20 kV Završnica.

1973

1973

Zaradi močne industrije in visoke gostote naseljenosti se je pokazala potreba po višji prenosni distribucijski napetosti - 110 kV. Prvi 110 kV distribucijski objekt na Gorenjskem je bila nova RTP 110/10 kV Labore. 28. januarja 1973 je transformator 110/10 kV 20 MVA prevzel obtežbo namesto transformatorjev 35/10 kV 2 x 8 MVA. Z električno energijo je RTP Labore oskrbovala predvsem industrijo v Kranju in novo tovarno telekomunikacij Iskratel, ki je bila odprta ob kranjskem občinskem prazniku 28. julija 1973.

1975

V Obratovno energetskem centru na Zlatem polju je bil leta 1975 vključen prvi procesni računalnik z osnovno nalogo izpisovati dogodke v daljinsko upravljanih objektih in dnevne merilne protokole.

1976

Elektro Gorenjska je izdelala srednjeročni program razvoja elektroenergetskih objektov na Gorenjskem za obdobje 1976 - 1980, ki je predvidela porast potrošnje električne energije in maksimalne urne obremenitve. Program gradnje je predvideval kasnejšo gradnjo oziroma rekonstrukcijo desetih distribucijskih RTP 110/20 kV na področju Gorenjske.

1978

Razširitev RTP 110/10 kV Labore je leta 1978 v tretji etapi z razširitvijo 110 kV stikališča in s tretjim transformatorjem 110/20 kV moči 20 MVA sledila zahtevam razvoja industrije in s tem povečanju električne energije na desnem bregu Save v Kranju.

1979

Izgradnja RTP 110/20/10 kV Primskovo je leta 1979 omogočila boljšo oskrbo z električno energijo v smeri proti Letališču Brnik, Cerkljam in Krvavcu ter v smeri proti novemu stanovanjskemu kompleksu Planina na vzhodnem delu Kranja.

1980

Razvojne naloge so bile poudarjene na prehodu SN distribucijskega omrežja z 10 kV na 20 kV napetost, ki se je hitreje izvajal na območju zgornje Gorenjske (Elektro Žirovnica) kot na območju spodnje Gorenjske (Elektro Kranj). RTP Radovljica 110/20 kV, ki je bila slavnostno odprta 22. novembra 1980 kot prvi gorenjski distribucijski objekt s transformacijo 110/20 kV, 20 MVA, je pomenila prelomnico pri napajanju odjemalcev z 20 kV napetostjo in začetek nove dobe izgradnje distribucijskih RTP.

1983

1983

Z ustanovitvijo Energetske skupnosti Gorenjske junija 1983 je prenehala delovati SIS preskrbovalnega območja (SISPO) Elektro Gorenjska, ki je bila kot edina energetska dejavnost že samoupravno organizirana. Oskrba z električno energijo je bila novembra 1983 skrajno zaostrena, saj so morali poseči po skrajnem ukrepu - redukcijah, ko so decembra izmenoma odklapljali posamezna območja.

1984

Orkanski veter, ki je v dneh od 9. do 12. februarja 1984 divjal na Gorenjskem, je na elektroenergetskih napravah in gradbenih objektih povzročil veliko škodo.

1985

Gradnja gorenjske avtoceste Naklo - Ljubljana, ki je bila odprta 21. junija 1985, je zahtevala prestavitve SN daljnovodov in NN omrežja. TOZD Elektro Kranj je izvajal NN priključke, gradil SN kablovode, gradbiščne priključke in elektrificiral nadomestne stanovanjske hiše. Zaradi žleda v času od 12. do 15. novembra 1985 so bili neposredno ali posredno (zaradi podrtega drevja) poškodovani 10 kV in 20 kV daljnovodi ter NN omrežja v škofjeloški, kranjski in tržiški občini.

1986

Na Gorenjskem so leta 1986 potekale velike elektroenergetske naložbe Savskih elektrarn Ljubljana pri izgradnji RTP 400/110 kV Okroglo, izgradnji 2x400 kV daljnovoda Beričevo - Okroglo in v nadaljevanju 2x110 kV daljnovoda Okroglo - Jesenice (Železarna Jesenice) ter pri širitvi stikališča 110 kV v RTP HE Moste. Zgrajena je bila nova HE 110 kV Mavčiče z močjo 38 MW (odprta 31. julija). Elektro Gorenjska je sodeloval pri projektih kot upravljalec distribucijskega omrežja in izvajalec del.

1987

Zaradi potreb Jesenic in izgradnje karavanškega predora je bil leta 1987 zgrajen daljnovod 2x110 kV Moste - Jesenice in RTP 110/20 kV Jesenice ter 2x20 kV (2x110 kV) daljnovod Jesenice - Predor Karavanke.

1989

V TOZD Elektro Žirovnica, torej na področju zgornje Gorenjske, je bil leta 1989 zaključen prehod distribucijskega SN omrežja z 10 kV na 20 kV napetostni nivo po programu iz leta 1972. Na 10 kV je ostalo le nekaj krajših 10 kV kabelskih odcepov. V Trziču je bila leta 1989 zgrajena nova RTP 110/20 kV Tržič, s transformacijo 110/20 kV, 2x20 MVA in z novim 20 kV stikališčem kot pogoj za prehod z 10 kV na 20 kV.

1990

Močno deževje v Sloveniji je od 1. do 3. novembra 1990 povzročilo škodo na SN daljnovodih in NN omrežju na območju Škofje Loke, Medvod in Železnikov.

1991

V poskusno obratovanje je bil vključen nov 2x110 kV daljnovod Žeje - Tržič za napajanje nove RTP 110/20 kV Tržič, ki je bil vzankan v 110 kV daljnovod Okroglo - Radovljica - Moste. Z optičnimi vlakni v strelovodni vrvi daljnovoda je bila prvič v slovenski distribuciji vzpostavljena komunikacijska povezava za potrebe obratovanja. Ob novi RTP je bila zgrajena stavba Krajevnega nadzornišva Tržič. Zgrajena je bila tudi nova akumulacijska hidroelektrarna HE 20 kV Lomščica.

1992

V podjetjih elektrogospodarstva je 18. februarja potekala opozorilna stavka, 18. marca pa splošna stavka z odklopi elektrike za tri ure in pol, ki je škirala porabnike pa tudi razdelila mnenje med distributerji.

1993

1993

25. maja tega leta je bilo v Ljubljani zasedanje prve konference SLOKO CIGRE.

1994

Zaradi nejasnosti bodoče perspektive projektiranja in gradenj elektroenergetskih naprav, ki niso bile zajete v registraciji podjetja, so leta 1994 v Elektru Gorenjska kot možno rešitev za gradnje elektroenergetskih objektov pripravili elaborat za izločitev dejavnosti, ki pa ni bil realiziran.

1995

Naravne ujme so se leta 1995 kar vrstile - od vetra, deževja in sneženja. Lastninsko preoblikovanje distribucije je bilo upočasnjeno, ker agencija Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo septembra 1995 ni izdala napovedanih soglasij k programom lastninskega preoblikovanja distribucijskih podjetij.

1996

Skupen nastop združevanja poslovnih interesov distribucijskih podjetij je bil marca 1996 formalno oblikovan z ustanovitvijo gospodarskega interesnega združenja (GIZ) distribucije. V Kranjski Gori je bila 21. junija otvoritev novega krajevnega nadzornišva KN Kranjska Gora. Zaradi žleda v času od 23. do 28. decembra na območju Selške in Poljanske doline ter širše Besniške doline so bili poškodovani SN daljnovodi in NN omrežje.

1997

Ponovno so nastale okvare in poškodbe zaradi žleda. Leta 1997 se je izvajala sanacija poškodovanih SN daljnovodov s polizoliranimi PAS vodniki in NN omrežja. Porajale so se ideje o združitvi vseh 15 elektroenergetskih podjetij v koncern s hčerinskimi podjetji na čelu z Elesom, za kar se distribucijska podjetja niso navdušila.

1999

8. decembra je bila za potrebe zaključka prehoda SN omrežja z 10 kV na 20 kV in zaradi ukinitve 35 kV napetosti zgrajena nova RTP 110/20 kV Zlato polje s transformacijo 110/20 kV, 2x20 MVA. Z novim 110 kV stikališčem v GIS izvedbi je bilo Elektro Gorenjska kot prvo distribucijsko podjetje v Sloveniji, ki je na 110 kV napetost priklopilo 110 kV stikališče GIS izvedbe, izolirano s plinom SF₆.

2000

8. septembra 2000 je bila namenu predana najmodernejša RTP 110/20 kV Zlato polje v tehnološko novi oklopljeni GIS izvedbi in izolirani s plinom SF₆.

2002

21. novembra tega leta je Elektro Gorenjska, d.d., slavnostno odprl rekonstruirano RTP 110/20/10 kV Labore z novim 110 kV GIS stikališčem in novim 20 kV stikališčem.

2003

2003

Elektro Gorenjska in Savske elektrarne sta 15. oktobra 2003 svečano odprli novo skupno distribucijsko in proizvodno RTP 110/20/6,3 kV Medvode z novim 110 kV GIS stikališčem, novo transformacijo 110/20 kV, 2x20 MVA in 110/6,3 kV, 2x25 MVA in z novim 20 kV distribucijskim stikališčem. Novo 20 kV stikališče v Medvodah je bilo osnova za prehod SN omrežja z 10 kV na 20 kV.

2004

21. oktobra 2004 je bilo slovesno odprtje prenovljene RTP 35/20 kV Kranjska Gora, in sicer z novim razširjenim 20 kV stikališčem in 20 kV oklopljenimi celicami v GIS tehniki. S sklepom Tehničnega kolegija EG, da se na področju Elektro Gorenjske gradi le SN kabelsko omrežje, ki je "sedemkrat manj ranljivo" kot prostozračni SN daljnovodi, se je začelo intenzivnejše kabljenje in zankanje SN omrežja.

2005

V tem letu je bilo zaključeno postopno združevanje krajevnih nadzorništev, katerih cilj je bila racionalizacija poslovanja. Od leta 1998 so se tako združila nadzornišva: Stražišče - Kranj, Podbrezje-Tržič, Kranjska Gora - Jesenice, Cerklje - Visoko, Škofja Loka - Medvode in Radovljica - Bled. Elektro Gorenjska si na področju aktivnih omrežij zada ambiciozno nalogo informatizacije TP SN/NN, preizkusi in ovrednoti različne komunikacijske tehnologije in sprejme odločitve o postopnem prehodu na TCP/IP (Ethernet). Kot primerno tehnologijo prepozna WiMAX, inovativne rešitve pa leta 2006 prepozna tudi Komisija za inovacije pri GZS.

2006

Izgradnja novega distribucijskega centra vodenja, ki predstavlja osrednje informacijsko vozlišče mreže in povezuje končne postaje v objektih elektrodistribucijskega sistema, je bila slovesno zaključena 7. februarja 2006. 3. novembra 2006 je bilo na novi lokaciji slavnostno odprtje nove RTP 35/20 kV Bohinj kot predhodnice bodoče RTP 110/20 kV in novega krajevnega nadzornišva, pomembne pridobitve za prebivalce Bohinjske doline. Rekonstrukcija SN stikališča v RTP 110/20 kV Primskovo (novo sodobno 20 kV stikališče z oklopljenimi celicami v GIS izvedbi) in zamenjava transformacije 110/20 kV, 2x31,5 MVA sta bila še zadnja pogoja za dokončni prehod SN omrežja v mestu Kranj. 11. novembra 2006 je bil zaključen več kot 30 let trajajoč projekt prehoda gorenjskega 10 kV napetostnega omrežja na 20 kV napetostni nivo.

2007

Elektro Gorenjska je sistematično ukinila gradnjo prostozračnih NN priključkov, kar je še pospešilo gradnjo kabelskega NN omrežja. 1. julija 2007 je družba Elektro Gorenjska izgubila status javnega podjetja in s tem pravice in dolžnosti, ki iz tega statusa izvirajo. Družba Elektro Gorenjska ni bila več nosilec koncesije oz. izvajalec gospodarske javne službe sistemskega operaterja distribucijskega omrežja (GJS SODO), nosilec koncesije v letu 2007 postane novoustanovljeno podjetje SODO d.o.o. Z njim je bila podpisana Pogodba o najemu elektroenergetske infrastrukture in izvajanju storitev za sistemskega operaterja distribucijskega omrežja.

2008

Zgrajena je bila nova RTP 20/10 kV Sava s transformacijo 20/10 kV, 3x8 MVA, namenjena napajanju tovarn Sava Tyres in Savatech, ki je bila napajana iz RTP 110/20 kV Labore. Ta vmesna transformacija za napajanje 10 kV omrežja tovarn Sava je pomenila konec virov 10 kV napetosti v RTP 110/SN na področju Elektra Gorenjska, torej zares dokončen prehod na en SN distribucijski napetostni nivo 20 kV. V distribucijskih RTP

110/20 kV na področju Elektra Gorenjska je le en SN napetostni nivo, in sicer 20 kV, kar pomeni veliko večjo razpoložljivost in zanesljivost distribucijskega omrežja.

2009

Družba Elektro Gorenjska je 26. novembra 2009 uradno predala v obratovanje RTP 110/20 kV Železniki s 110 kV stikališčem v GIS izvedbi in transformacijo 110/20 kV, 2x20 MVA. Novo 110 kV stikališče v RTP Železniki predstavlja izhodišče za izgradnjo 110 kV distribucijskega daljnovo-
da Kamnik - Visoko, ki bo zagotovil ustrezno elektroenergetsko napajanje širšega območja severno od Ljubljane in elektroenergetsko oskrbo Letališča Jože Pučnik na Brniku (bodoča nova RTP 110/20 kV Brnik). V noči med 12. in 13. septembrom okvara v RTP 400 kV/110 kV Okroglo (v lasti Elektro Slovenija) povzroči razpad elektroenergetskega sistema na Gorenjskem. 5. decembra Elektro Gorenjska v 20 kV omrežje Elektra Gorenjska vključi prepotreben objekt RP 20 kV Visoko, ki omogoča zanesljivejšo in selektivnejšo obratovanje SN omrežja na severnem delu Kranja, vključno z Jezerskim.

2010

Elektro Gorenjska je skupaj z ELES in s Savskimi elektrarnami Ljubljana 6. septembra 2010 slavnostno odprla novo RTP 110/20 kV Moste z novim skupnim 110 kV GIS stikališčem, z distribucijsko transformacijo 110/20 kV, 2x31,5 MVA in z novim modernim 20 kV stikališčem. RTP Moste je postala osrednja napajalna točka distribucijskega omrežja zgornje Gorenjske. Z izgradnjo nove transformacije 110/20 kV, z ukinitvijo 35 kV napetosti v Mostah in s tem z ukinitvijo RTP 35/20 kV Završnica je bil tudi dejansko ukinjen napajalni 35 kV napetostni nivo na področju Elektra Gorenjske. Elektro Gorenjska prične s projektiranjem 110 kV daljnovodov, za kar v naslednjih letih prejme tudi nekaj nagrad za inovacijo.

2011

Elektro Gorenjska postavi temelje za integracijo tehničnih informacijskih sistemov na osnovi CIM, kar je nov pomemben korak k napredni uporabi informacijsko-komunikacijskih sistemov in udejanjanju koncepta aktivnih omrežij. Maja tega leta podjetje pridobi frekvence, potrebne za postavitve lastnega širokopasovnega brezžičnega omrežja za potrebe nadzora in vodenja elektroenergetskega sistema, obratovalnih meritev, monitoringa kakovosti in obračunskih meritev. Jeseni 2012 postavi prvih šest baznih postaj in s tehnologijo WiMAX omogoči informatizacijo 80 % TP SN/NN.

2012

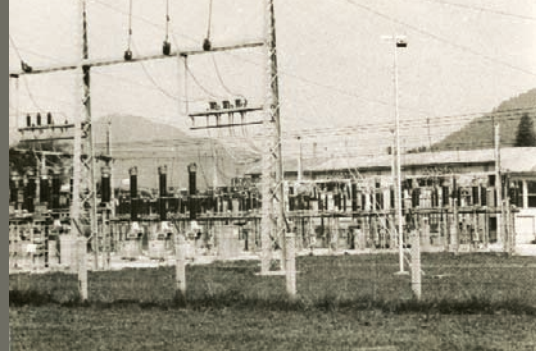
Elektro Gorenjska in Elektro Ljubljana sta pristopila k načrtovanju in pripravam na gradnjo 2x110 kV distribucijskega daljnovo-
da Kamnik - Visoko, ki bo zagotovil ustrezno elektroenergetsko napajanje širšega območja severno od Ljubljane in elektroenergetsko oskrbo Letališča Jože Pučnik na Brniku (bodoča nova RTP 110/20 kV Brnik). V noči med 12. in 13. septembrom okvara v RTP 400 kV/110 kV Okroglo (v lasti Elektro Slovenija) povzroči razpad elektroenergetskega sistema na Gorenjskem. 5. decembra Elektro Gorenjska v 20 kV omrežje Elektra Gorenjska vključi prepotreben objekt RP 20 kV Visoko, ki omogoča zanesljivejšo in selektivnejšo obratovanje SN omrežja na severnem delu Kranja, vključno z Jezerskim.

2013

2013

22. avgusta s prejemom pravnomočnega gradbenega dovoljenja dobi zeleno luč za izgradnjo 110 kV distribucijske daljnovodne povezave med Bohinjem in Železniki. 14. novembra družba Elektro Gorenjska slavnostno preda svojemu namenu nov elektroenergetski objekt, RTP 110/20 kV Bohinj z novim 110 kV GIS stikališčem, priključnim 110 kV kablovodom in transformacijo 110/20 kV, 20 MVA.

Dr. Drago Papler

TEHNOLOŠKI RAZVOJ DISTRIBUCIJSKEGA OMREŽJA ELEKTRA GORENJSKA

40 LET 110 kV DISTRIBUCIJSKE NAPETOSTI Z DIREKTNO TRANSFORMACIJO 110/SN kV NA GORENJSKEM

*zgoraj desno:
RTP Labore s
transformatorjem 110/10 kV
in 35/20 kV leta 1980
(foto Drago Papler)*

Zaradi močne industrije in visoke gostote naseljenosti se je na nekaterih območjih že v sedemdesetih letih pokazala potreba po višji distribucijski napetosti - 110 kV, ki se je začela vpeljevati v vsej Sloveniji in tudi na Gorenjskem.

1. RTP 110/20 kV LABORE - NAJVEČJA IN NAJBOLJ POMEMBNA RTP ZA NAPAJANJE DISTRIBUCIJSKEGA OMREŽJA SKOZI ČAS

Januarja 1973 je bila zaključena prva etapa gradnje RTP 110/10 kV Labore, ki je bila prvi 110 kV distribucijski objekt in pomeni pomemben tehnološki mejnik v 30-letni prizmi časa.

Nadomestila je **leta 1959** zgrajeno prvo razdelilna transformatorsko postajo RTP 35/10 kV Labore.

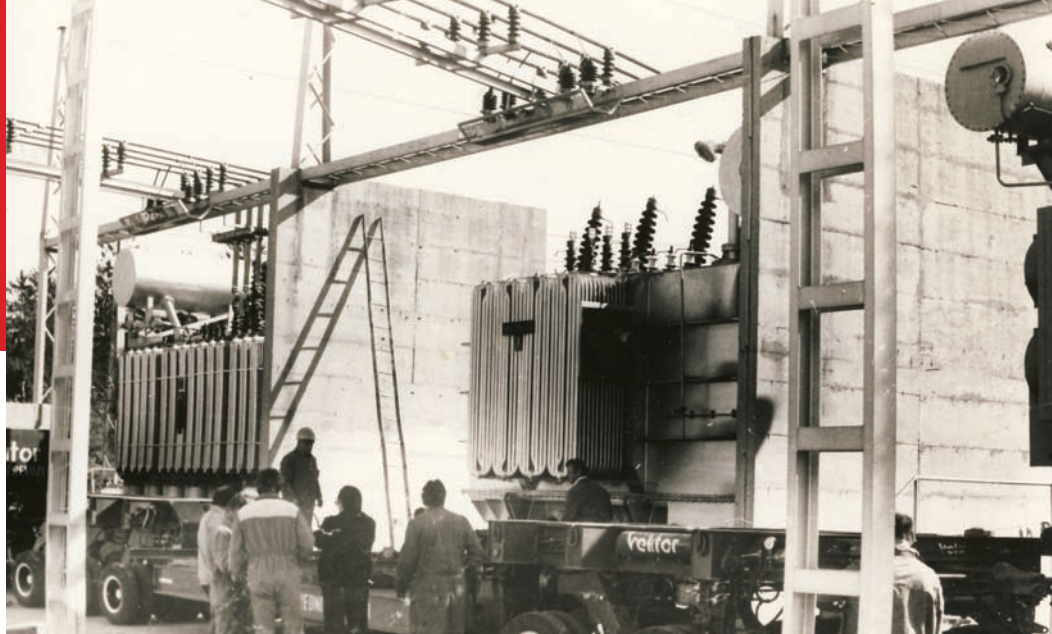
Napoved odjema električne energije je bila, da bi lahko nova RTP 110/10 kV Labore pokrivala vse potrebe po električni energiji v svoji bližnji okolici za vrsto let, še posebno, ker je bila leta 1968 na severnem delu Kranja zgrajena nova RTP 35/10 kV Zlato polje. Normalna porast potreb po električni energiji in še posebno napovedane povečave obstoječih (Iskra, Sava) in novih obratov v neposredni okolici postaje pa so že po desetih letih kazali, da bo konica obtežbe v RTP 35/10 kV Labore preseгла načrtovane razpoložljive zmogljivosti. Varianta je bila povečanje zmogljivosti obstoječe RTP 35/10 kV Labore na 3 x 8 MVA, kar bi sicer za nekaj let rešilo položaj, vendar bi takoj zahtevalo gradnjo novega dodatnega 35 kV daljnovoda Medvode - Labore, ker bi bila presežena termična zmogljivost obstoječega daljnovoda. Taka začasna rešitev bi glede na skupno zmogljivost dveh 35 kV daljnovodov narekovala še razširitev postaje na 4 x 8 MVA, pri čemur HE Medvode kot 35 kV napajalna točka nebi nudila prave rezerve. Zato se je, kljub izgradnji 35 kV objektov na območjih s

prav posebno visoko gostoto naseljenosti in z močno industrijo, že konec šestdesetih let pokazala potreba po uvažanju višje prenosne napetosti. S študijami je bilo ugotovljeno, da je najprimernejši napetostni nivo 110 kV z direktno transformacijo 110/20 kV in 110/10 kV. Ta napetost se je začela vpeljevati v celotni Sloveniji, na Gorenjskem pa je bil prvi tak objekt spet razdelilna transformatorska postaja RTP 110/10 kV Labore. Ekonomičnost obratovanja je kazala na to, da je bila za konico preko 15 MW upravičena že gradnja transformacije 110/10 kV z enotami transformacije po 20 MVA.

Leta 1969 so bili v okviru skupnih nabav pri Združenem podjetju naročeni prvi energetski transformator 110/10 kV, 20 MVA, 110 kV stikala (odklopniki in ločilniki) in 110 kV katodni odvodniki, z rokom dobave v **juniju 1972**. Temu je sledila izdelava idejnega in glavnega projekta, pridobitev predpisanih dovoljenj, priprava in zagotovitev finančnih sredstev za pokritje investicije in sklepanje pogodb za izvedbo gradbenih in elektromontažnih del.

Za povezavo nove postaje z daljnovodom 2x110 kV Kleče - Naklo je bil zgrajen 1,6 km dolg dvojni daljnovod 2x110 kV Labore - Bitnje s sedmimi jeklenimi stebri, hkrati pa je bil za nadaljnjo povezavo zgrajen še dvojni daljnovod 2x110 kV Labore - Primskovo, kjer je kranjski obroč kasneje **leta 1979** dopolnila še tretja kranjska RTP Primskovo.

V okviru pripravljalnih del, ki so stekla **novembra 1971**, je bil prestavljen daljnovod 35 kV Medvode - Labore z območja bodočega 110 kV stikališča. Zaradi zime so se gradbena dela nadaljevala v **marcu 1972**. Začetek elektromontažnih del je bil v **juniju 1972**. Rok za dokončanje del se je premaknil zaradi zakasnele dobave opreme domačih proizvajalcev (Minel, Energoinvest). Novozgrajena RTP 110/10 kV je

*Razširitev RTP Labore
110/10 kV - II. etapa s tretjim
transformatorjem leta 1978
(foto Drago Papler)*

obsegala dve 110 kV daljnovodni polji, 110 kV transformatorsko polje, 110 kV merilno polje, dva 110 kV sistema zbiralnic, en energetski transformator Minel 110/20 kV, 20 MVA, transformatorsko celico 10 kV, vse s pripadajočimi komandnimi, signalnimi in zaščitnimi napravami.

V januarju 1973 je bila zaključena prva etapa gradnje RTP 110/10 kV Labore, ki je obsegala 110 kV stikališče s transformacijo, gradbeno ureditev stikališča z ograjo, priključke na cesto in 10 kV kableske povezave z obstoječim 10 kV stikališčem v RTP 35/10 kV. Interni tehnični pregled je bil opravljen 23. januarja 1973. Dan kasneje se je s priklopom na napetost pričelo poskusno obratovanje, 28. januarja 1973 pa je prvi energetski transformator 110/10 kV, 20 MVA prevzel obtežbo namesto transformatorjev 35/10 kV, 2 x 8 MVA.

V duhu imena Labore so bile velike težave pri gradbenih posegih, saj je bil sestav zemljišča na Laborah tak, da niti z uporabo razstreliva, niti s kompresorjem dela niso bistveno napredovala. Ker po postavitvi naprav niso bila mogoča nikakršna dela v bližini obstoječih naprav (razstreljevanja), je bilo potrebno gradbeni dela razširiti še na del 2. faze izgradnje RTP. Tako je bil zgrajen že temelj za drugi energetski transformator 110/10 kV. Montaža drugega energetskega transformatorja 110/10 kV, 20 MVA je bila že v letu 1974 in je dala 40 MVA skupne zmogljivosti transformacije 110/10 kV. Ta povečava je bila pomembna za preskrbo koncentrirane kranjske industrije ob bregovih Save (Tiskanina, Iskra, Inteks, Standard, Sava). V nadaljevanju je bilo na območju nove RTP zgrajeno še novo 10 kV stikališče s komando. Nove 10 kV celice in novi SN kabelski izvodi so bili nujni za tehnično kar najbolj kvalitetno obratovanje in napajanje odjemalcev.

Z vključitvijo je RTP 110/10 kV Labore postala prvi 110 kV postroj distribucije na Gorenjskem.

Leta 1978 so zahteve po razvoju industrije v Kranju in s tem povečanju porabe električne energije, posebno na desnem bregu Save, povzročile v RTP 110/10 kV Labore razširitev še s tretjim 110 kV energetskim transformatorjem moči 20 MVA.

*Stikališče RTP Labore
pred rušitvijo zunanjega
110 kV stikališča leta 2001
(foto Drago Papler)*

V osemdesetih letih 20. stoletja se je izgrajeval sistem daljinskega upravljanja, v devetdesetih letih pa informacijski sistem razdelilnih transformatorskih postaj, tudi RTP Labore, ki je omogočil dober pregled nad dogajanjem v mreži in hitro ukrepanje v primeru okvar. Skrbno in vestno vzdrževanje RTP 110/10 kV Labore je zagotavljalo solidno in zanesljivo napajanje več desetletij, njegova amortizacijska doba je bila izredno visoka. Po ekonomskih utemeljitvah študij se je na vsej Gorenjski začela 10 kV napetost zamenjevati z 20 kV. Spremembe napetostnega nivoja srednjenapetostne mreže z 10 na 20 kV, dotrajanost 10 kV in 110 kV stikališča, zastarelost naprav za daljinsko vodenje in zaščito, so narekovala obnovo celotne razdelilne transformatorske postaje. Ker je RTP 110/20/10 kV Labore pokrivala več kot tretjino kranjskih potreb po električni energiji, je morala biti obnova izpeljana s čim manjšimi motnjami v preskrbi. S študijami in z idejnimi projekti so bile obdelane razne različice obnove, ki so kot najbolj sprejemljivo pokazale nadomestno gradnjo 110 kV stikališča v oklopljeni GIS izvedbi. Taka rešitev je pomenila pravo revolucijo s tehnološkega, ekološkega

Distribucija je morala zgraditi osnovni sistem daljnovodov in RTP za prenos in razdelitev velikih količin električne energije. Zato je v sedemdesetih letih 20. stoletja zgradila nekaj najpomembnejših objektov.

varstvenega in prostorskega vidika. V luči tehnične modernizacije in ekološke neoporečne tehnologije ter učinkovite izrabe prostora je **21. novembra 2002** dobila RTP 110/20/10 kV Labore svojo tretjo tehnološko prelomnico z uradnim odprtjem novega oklopljenega 110 kV GIS stikališča s tehnologijo SF₆.

2. RAZVOJ NAJPOMEMBNEJŠIH DISTRIBUCIJSKIH OBJEKTOV NA PODROČJU ELEKTRA GORENJSKA

Ko so leta 1976 primerjali porabo električne energije na Gorenjskem s proizvodnjo električne energije, so ugotovili, da je Gorenjska glede energije močno deficitarna in mora pretežno količino porabljene energije "uvoziti" z drugih področij. Izračuni so kazali, da bo Gorenjska porabila leta 1979 preko 600 milijonov kWh električne energije. Največja konica leta 1975 je znašala 81,8 MW, leta 1979 pa je po predvidevanjih dosegla že 131 MW in obstoječe elektroenergetske naprave ne bi zadoščale za prenašanje tako velikih količin električne energije. Že leta 1976 so se pojavljala ozka grla, ki jih je gorenjska distribucija zaenkrat še uspešno odpravljala. Zaradi prenosa velikih moči je bil nujen prehod na višje napetostne nivoje - 35 kV in 110 kV.

Distribucija je morala zgraditi osnovni sistem daljnovodov in RTP za prenos in razdelitev velikih količin električne energije. Zato je v sedemdesetih letih 20. stoletja zgradila nekaj najpomembnejših objektov, npr. RTP 35/10 kV Bled, RTP 35/10 kV Kranjska Gora, RTP 110/10 kV Labore, opravila je rekonstrukcijo RTP 35/20 kV Završnica, RTP 35/10 kV Bitnje, RTP 35/20/10 kV Radovljica, RTP 35/10 kV Jesenice (Ukova) in RTP 35/10 kV Tržič (Balos) s pripadajočimi 35 kV oziroma 110 kV daljnovodi.

Kakšen je bil v sedemdesetih letih 20. stoletja pogled na razvojno perspektivo?

Podjetje Elektro Gorenjska je izdelalo srednjeročni program razvoja elektroenergetskih objektov na Gorenjskem za obdobje 1976-1980 in predvidelo porast potrošnje električne energije ter maksimalnih urnih obremenitev. Program gradnje je predvideval med drugim tudi kasnejšo gradnjo razdelilnih transformatorskih postaj: RTP110/20 kV Železniki v prvi fazi RTP 35/10 kV, RTP 35/10 kV Škofja Loka - rekonstrukcija, RTP110/20/10 kV Škofja Loka, RTP 110/20/10 kV Primskovo, RTP 110/20 kV Tržič, RTP 110/20 kV Visoko, RTP 110/20 kV Radovljica, RTP 110/20 kV Jesenice II., rekonstrukcija stikališča HE RTP 35/10/6,3 kV Medvode, HE 0,4/20 kV Soteska.

Za povezavo razdelilnih transformatorskih postaj in njihovo napajanje se je razvijal in gradil 110 kV sistem distribucijskih daljnovodov, ki je omogočil prenos

energije na posamezna energetska območja Gorenjske. Program je predvideval gradnjo daljnovodov, in sicer priključni 2x110 kV daljnovod za RTP 110/20/10 kV Škofja Loka, priključni 2x110 kV daljnovod za RTP 110/20 kV Tržič - vzankanje, vzankanje RTP 110/20 kV Radovljica z 2x110 kV daljnovodom, 2x110 kV daljnovod Moste - Jesenice, dograditev 110 kV kranjske zanke (krožnega voda v Kranju: 2x110 kV daljnovod Primskovo - Zlato polje - Okroglo), 35+20 kV (2x110 kV) daljnovod Bled - Bitnje z vključitvijo HE Soteska, daljnovod 35+20 kV (2x110 kV) Moste - Bled. V programu Savskih elektrarn Ljubljana je bila predvidena vključitev Gorenjske v 400 kV slovensko omrežje. Izgradnja 2x400 kV daljnovoda RTP Beričevo - Kranj (Okroglo) in izgradnja RTP 400/110 kV Okroglo (Kranj) na lokaciji Okroglo v osemdesetih letih je dolgoročno omogočila plasiranje zadostnih količin energije na Gorenjsko in s tem zagotovila nemoten razvoj gospodarstva ter družbenega in osebnega standarda prebivalcev.

Uresničena razvojna strategija do konca 20. stoletja

Uresničevanje načrtov je sledilo razvojni strategiji, kronološki pregled izgradnje objektov pa navajamo v smislu Zakona o graditvi objektov po datumih izdanih gradbenih dovoljenj, ko so tudi gradnje v praksi stekle:

- **RTP 110/10/20 kV Škofja Loka**, gradbeno dovoljenje, 13. 03. 1974
- **RTP 110/20 kV Radovljica**, gradbeno dovoljenje, 18. 05. 1978
- **RTP 110/20 kV Jesenice**, gradbeno dovoljenje, 06. 07. 1982
- **RTP 110/10/20 kV Primskovo**, II. etapa, gradbeno dovoljenje, 06. 03. 1984
- **RTP 110/20 kV Tržič**, gradbeno dovoljenje, 19. 08. 1987
- **Daljnovod 2x110 kV (Okroglo) Žeje - Tržič**, gradbeno dovoljenje, 01. 08. 1990
- **Daljnovod 2x110 kV RTP Okroglo - RTP Zlato polje - RTP Primskovo**, gradbeno dovoljenje, 26. 05. 1992.

3. V TRETJE TISOČLETJE Z NOVO 110 kV GIS TEHNOLOGIJO

Pomembno prelomnico v tretjem tisočletju predstavlja nova generacija razdelilnih transformatorskih postaj, zgrajena v GIS izvedbi (kovinsko oklopljena in s plinom SF₆ izolirana stikališča), in sicer:

- **RTP 110/20 kV Zlato polje**: nova RTP z novim 110 kV stikališčem v GIS izvedbi in transformacijo 110/20 kV, zgrajena leta 2000,
- **RTP 110/20/10 kV Labore**: rekonstrukcija 110 kV

RTP Labore 110/20/10 kV s tehnologijo SF₆ je bilo odprto 21. novembra 2002 (foto Drago Papler)

Stavba RTP Labore z nadomestnim stikališčem GIS izvedbe, leta 2002 (foto Drago Papler)

stikališča v GIS izvedbi, rekonstrukcija izvedena leta 2002,

- **RTP 110/20/6,3 kV Medvode:** nova RTP z novim 110 kV stikališčem v GIS izvedbi (Elektro Gorenjske in Savske elektrarne), zgrajena leta 2003,
- **RTP 110/20 kV Železniki:** novo 110 kV stikališče v GIS izvedbi in transformacija 110/20 kV, zgrajeno leta 2009,
- **RTP 110/20 kV Škofja Loka,** novo 110 kV DV polje za vključitev 110 kV DV Škofja Loka - Železniki v HIS izvedbi, zgrajeno leta 2009
- **RTP 110/20 kV Moste,** nova distribucijska RTP 110/20 kV, rekonstrukcija 110 kV stikališča v GIS izvedbi in transformacija 110/20 kV (ELES, Elektro Gorenjske in Savske elektrarne), zgrajena leta 2010,
- **RTP 110/20 kV Bohinj,** novo 110 kV stikališče v GIS izvedbi, 110 kV kablovod in transformacija 110/20 kV, zgrajena leta 2013.

4. 110 kV DISTRIBUCIJSKO OMREŽJE KOT ZAKLJUČENA CELOTA ELEKTRO-ENERGETIKE NA GORENJSKEM

110 kV omrežje Gorenjske bo v celoti zgrajeno s povezovalnim 110 kV distribucijskim daljnovodom Železniki - Bohinj, ki bo povezal RTP 110/20 kV Železniki, zgrajen leta 2009 (prva faza 35/10 kV leta 1977, druga faza 35/20 kV leta 1991), in RTP 110/20 kV Bohinj, zgrajen leta 2013 (prva faza RTP 35/10 kV Bitnje leta 1952, druga faza RTP 35/20 kV Bohinj - 2006).

Z izgradnjo 110 kV distribucijskega daljnovoda Železniki - Bohinj bo zgrajena tudi "110 kV gorenjska zanka: Okroglo - Škofja Loka - Železniki - Bohinj - Bled - Moste", ki bo omogočila zanesljivo dvostransko napajanje kar štirim distribucijskim RTP 110/20 kV na Gorenjskem, tudi v smislu kriterija n-1: RTP 110/20 kV Škofja Loka, RTP 110/20 kV Železniki, RTP 110/20 kV Bohinj in bodoči RTP 110/20 kV Bled.

Skozi zgodovinsko razvojno evolucijo elektroenergetskega omrežja kot celote je razvidno, da je s porastom porabe tudi razvoj omrežja sledil tehničnim zahtevam in duhu časa. Tudi prehajanje na višje napetostne nivoje, kot je prehod z 10 kV na 20 kV in s 35 kV na 110 kV, ni spremenil značaja elektroenergetskega omrežja. Še vedno gre za tipično distribucijsko omrežje, namenjeno napajanju gorenjskim distribucijskim RTP 110/20 kV in ne pretoku velikih moči prenosnega omrežja. Tudi v prihodnosti, glede na geografijo, na Gorenjskem ni videti drugačnih trendov razvoja.

Vodje notranjih organizacijskih enot s področja distribucije električne energije

- **VIKTOR POGAČAR**, vodja Distributivne enote Žirovnica podjetja Elektro Kranj (1964 - 1973)
- **IGOR MERVIČ**, vodja Distributivne enote Kranj podjetja Elektro Kranj (1964 - 1969)
- **IVO RAKOVEC**, vodja Distributivne enote Kranj podjetja Elektro Kranj, Kranj (1970 - 1974), direktor DES - TOZD Elektro Kranj* (1975 - 1979) in direktor TOZD Elektro Kranj delovne organizacije Elektro Gorenjska* (1980 - 1990), direktor Poslovne enote Kranj podjetja Elektro Gorenjska, p.o. (1991 - 1993)
- **JANEZ PŠENICA**, vodja Distributivne enote Žirovnica podjetja Elektro Kranj, Kranj (1973 - 1974), direktor DES - TOZD Elektro Žirovnica* (1975 - 1979) in direktor TOZD Elektro Žirovnica delovne organizacije Elektro Gorenjska* (1980 - 1990), direktor Poslovne enote Žirovnica podjetja Elektro Gorenjska, p.o. in podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (1991 - 2000), direktor Poslovne enote za distribucijo električne energije v podjetju Elektro Gorenjska, p.o. in podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (2001 - 2005)
- **MILAN TUREL**, direktor TOZD Elektro razvod in transformacija Gorenjske Kranj* (1974 - 1976)
- **JOŽE HLEBANJA**, direktor DES - TOZD Elektro razvod in transformacija Gorenjske Kranj* (1977 - 1979) in direktor TOZD ERTG delovne organizacije Elektro Gorenjske Kranj* (1980)*
- mag. **MATIJA NADIŽAR**, direktor Poslovne enote Kranj podjetja Elektro Gorenjska, p.o. in podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (1993 - 2000)
- **ALOJZ ZUPANC**, direktor Poslovne enote za upravljanje distribucijskega omrežja podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (2001 - 2005) in izvršni direktor Organizacijske enote Distribucijsko omrežje podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (do septembra 2006)
- mag. **EDVARD KOŠNJEK**, izvršni direktor Organizacijske enote Distribucijsko omrežje podjetja Elektro Gorenjska, d.d. (od septembra 2006 dalje)

Opomba avtorja dr. Draga Paplerja:

organizacijske enote so bile del notranje organiziranosti samostojnih podjetij;

* TOZD so bile registrirane kot pravne osebe, ki so se združile v Skupnost TOZD in DES v obdobju 1975 - 1979 in v so sestavljale delovno organizacijo Elektro Gorenjska v obdobju 1980 - 1990.

NADZORNIŠTVA IN REORGANIZACIJE

Celotno obdobje prvih 50 let so zaznamovale številne reorganizacije – od sprememb delovanja in opreme, združevanja rajonov in nadzorništev, odprtja električnega trga, do izčlenitve dejavnosti distribucije in prodaje električne energije ter sprememb na področju evropske energetske politike v zadnjih letih.

ALOJZ ZUPANC - SVETOVALEC UPRAVE ZA TEHNIČNE ZADEVE IN STRATEGIJO

V podjetju ste zadnjih 10 let zelo aktivno sodelovali zunaj in znotraj podjetja v procesih, ki so se nanašali na spremenjeno poslovanje distribucij, predvsem z vidika reorganizacije in posledično drugačnega poslovanja distribucij. Kako gledate na te spremembe?

Pravzaprav je to obdobje trajalo 7 let. Z objavo Energetskega zakona septembra 1999 se je začelo obdobje uvajanja trga z električno energijo. Za nekatere je bilo to popolnoma nesprejemljivo. Lahko rečem, da so bile to verjetno največje spremembe v Elektru Gorenjska. Popolna novost je bila možnost, da odjemalci električne energije prosto izbirajo dobavitelja, hkrati pa proizvodnja električne energije postane tržna dejavnost. Dejavnosti, vezane na delovanje elektroenergetskega sistema, so postale gospodarske javne službe. Zaradi velikih novosti, ki jih je prinašal energetski zakon, se je podjetje moralo na spremembe temeljito pripraviti.

Direktor mag. Štefe me je junija leta 2000, ko sem bil na bolniški, prosil, naj pregledam energetski zakon in pripravim osnutek potrebnih sprememb organiziranosti podjetja. Nato me je imenoval za vodjo skupine za pripravo sprememb organiziranosti podjetja, ki je bila uveljavljena s 1. 1. 2001. Enoti Žirovnica in Kranj sta prenehali obstajati in sta se preoblikovali v enoto za upravljanje distribucijskega omrežja, ki sem jo vodil in v enoto distribucijsko omrežje, ki jo je vodil g. Pšenica. Ker nihče ni natančno vedel, kako bo nova organiziranost delovala, smo bili prisiljeni sproti iskati najboljše

rešitve. Težava ni bila samo v podjetju, ampak tudi na strani zakonodajalca. Poseben problem je bilo preoblikovanje prejšnje enote za prodajo električne energije, saj tržne zakonitosti zahtevajo nov pristop, za katerega nihče ni imel znanja in izkušenj. Za lažje premagovanje ovir je bilo vzpostavljeno sodelovanje distribucijskih podjetij v obliki gospodarskega interesnega združenja, pri katerem sem vodil skupino za upravljanje z omrežjem in kasneje skupino za tehnične zadeve. V prvem obdobju, ki je trajalo do konca leta 2004, je bil vzpostavljen nov način financiranja na podlagi priznanih stroškov, ki ga je uvedla Javna agencija za energijo. Odjemalci so namreč od tedaj plačevali ločeno električno energijo in omrežnino.

Ena od mojih najtežjih nalog je bilo vodenje delovne skupine pri GIZ distribucije za pripravo delovanja sistemkega operaterja distribucijskega omrežja. V skupini nas je bilo šest članov, in sicer 2 ekonomista, 2 pravnik in 2 elektroinženirja. Z delom je skupina začela spomladi leta 2006. V pomoč so nam bili priznani zunanji strokovnjaki s področja ekonomije in prava. Najprej smo dobili nalogo izdelati možne variante organiziranja, kar smo naredili do konca poletja 2006. Že na začetku so se pojavila zelo različna mnenja, kako in katere možnosti sploh predlagati, tako da smo na koncu obdelali štiri možne rešitve. Rešitev, ki je bila sprejeta, je bilo potrebno v nadaljevanju dela podrobneje obdelati. Delo je bilo izjemno zahtevno, saj je bilo potrebno med drugim pripraviti akt o podelitvi koncesije, akt o ustanovitvi sistemkega operaterja, pogodbo o najemu infrastrukture. Z delom smo zaključili maja 2007. Sistemski operater je bil ustanovljen marca 2007, s 1. 7. 2007 je začel opravljati svoje naloge.

Danes, ko sem samo odjemalec električne energije, še vedno pri Elektru Gorenjska, opažam določen napredek pri delovanju trga z električno energijo, čeprav ta še vedno ne deluje tako, kot je bilo predvideno. Seveda velja poudariti, da je trgovanje z električno energijo nekaj posebnega, saj ni na razpolago skladišč kot pri vsakem drugem trgovskem blagu. Kar se delovanja distribucijskega sistema tiče, pa lahko rečem, da stanje ni najboljše. Način urejanja medsebojnih odnosov med Sistemskim operaterjem in Agencijo za energijo in dis-

Direktor družbe Elektro Gorenjska mag. Drago Štefe z direktorji sektorjev in poslovnih enot ob koncu leta 2002, Alojz Zupanc na levi (foto Drago Papler)

tribucijo ni najboljši in zato ne moremo pričakovati optimalnega delovanja sistema. Posledice bodo vsekakor nosili uporabniki. Kot najnovejša pa me skrbi dejstvo, da je v novem energetskega zakonu postavljena zahteva, da mora imeti sistemski operater prenosnega sistema tega tudi v lasti.

ALOJZ ANKELE - VODJA NADZORNIŠTVA 1

Nikoli ne bom pozabil prvega razgovora za službo, saj je bil glede na sedanji način iskanja zaposlitve zelo neobičajen. Leta 1956 sem prišel v rajon takratnega Elektra Kranj povprašat, ali bi morebiti zaposlili kakšnega mladega fanta. S strani gospoda Albina Novšaka, bil je glavni rajonski monter v Trzinu, je sledilo le vprašanje: "Fant, ali imaš kolo? Najprej si kupi kolo, potem pa se zopet oglasi." Tako sem si kupil kolo in se zaposlil v Elektru Kranj, v katerem sem bil zaposlen do leta 1994. V letih do 1960 je bilo edino prevozno sredstvo kar kolo, zato smo na rajonu v Trzinu vse vožnje opravljali s kolesi. Za prevoz drogov smo občasno poklicali na pomoč kmeta iz Podbrezja, ki nam je s konjem prepeljal drogeve na lokacije.

Spominov na delo v Elektru Kranj in kasneje Elektru Gorenjska je veliko, vsekakor smo bili "rajonci" glavna stična točka s strankami. Dobro se spominjam, da smo na začetku delovali v Polakovi hiši v Trzinu le v dveh prostorih (4 x 4 in 3 x 2), leta 1960 smo se nato preselili v novo stavbo na Cankarjevo cesto v Trzinu. V pritličju sta bila poslovni prostor in skladišče, v prvem nadstropju pa dve stanovanji - predvsem zato, da smo bili "blizu uporabnikom in okvaram", ki so nastale na omrežju. Narava dela po rajonih je bila včasih drugačna, opravljali smo vsa gradbena dela, novogradnje, prav tako smo skrbeli za redno vzdrževanje in obnovo omrežja, odpravljali smo vse okvare. Zaposlenih nas je bilo 14 monterjev, razdeljeni smo bili v dve skupini. Gradbena skupina je štela 8 monterjev, skrbela je za novogradnje in prenovo ter obnovo daljnovodov, omrežij. Druga skupina je opravljala nadzor nad daljnovodi in omrežji, pregled transformatorskih postaj in imela je delo s strankami. Dela so potekala brez računalnikov, papirjev

je bilo bistveno manj, vendar pa so bile takrat tudi potrebe manjše. S strankami je komuniciral vedno le rajonski nadzornik. Včasih je bilo v Elektru Kranj 9 rajonov, ki so bili razdeljeni na tri področna nadzorništva: Kranj, Škofja Loka in Trzin-Podbrezje. V letih od 1983 do 1990 smo na Loki pri Trzinu gradili novo poslovno stavbo, novi RTP in 2 x 110 kV daljnovod za občino Trzin. S tem je bilo omogočeno dvostransko napajanje električnega toka za mesto Trzin in okolico. Bilo je še ogromno manjših in velikih del, ki smo jih postorili tržiški elektromonterji. Z leti se je narava dela po nadzorništvi zelo spremenila. Posamezni rajoni so se ukinili in združili v nadzorništva, ekipe so se z leti zelo zmanjšale, prav tako narava dela. Kljub temu pa je vedno ostalo glavno: čim hitreje pomagati stranki. Ta naloga pa se v vseh teh letih ni spremenila. Vesel sem, da sem bil zaposlen v Elektru Gorenjska.

Alojz Ankele

Pripadni podjetju

ELEKTRO GORENJSKA SMO LJUDJE NEKDANJI ZAPOSLENI

ALOJZ ZUPANC

Svetovalec uprave za tehnične zadeve in strategijo

41,5 let dela v Elektru Gorenjska lahko razdelim na 4 obdobja. Vsakega posebej sem si zapomnil kot prelomno oziroma napredovanje na strokovnem področju. V prvem obdobju, ki je trajalo 9 let, sem kot referent za tehnično dokumentacijo sodeloval pri vzpostavitvi katastra elektroenergetskih vodov. Spoznal sem način vodenja dela dokumentacije v enoti Kranj. V drugem obdobju, ki je trajalo 18 let, sem kot nadzorni inženir nadziral gradnjo daljnovodov 110 kV, RTP 110/20(10) kV in 35/20(10) kV in malih elektrarn. To obdobje je bilo bistveno za širitev strokovnega znanja in spoznavanja upravnih postopkov. Dokončal sem izredni študij šeste stopnje elektrotehnike. V tretjem obdobju, ki je trajalo 8 let, sem vodil oddelek za obratovanje takratne enote Kranj, ki je bil največji oddelek po številu zaposlenih v Elektru Gorenjska. To je bilo obdobje zimskih havarij in poplav. Kazali so se prvi obrisi trga z električno energijo. Dokončal sem izredni študij sedme stopnje elektrotehnike. V tistem obdobju me je srečala bolezen kar trikrat, vsakič z eno operacijo. V zadnjem obdobju, ki je trajalo 6 let, sem 4 leta vodil enoto za upravljanje distribucijskega omrežja, 9 mesecev distribucijsko enoto, zadnje leto sem bil svetovalec uprave za strategijo in razvoj.

Vsakega od naštetih obdobj se spominjam z veseljem. Vedno sem bil del ekipe, v kateri so bili odlični sodelavci. Prav sodelavci so tisti, zaradi katerih sem rad prihajal na delo. Pri tem ne mislim samo na ožje sodelavce, ampak na vse, ki jih poznam. Na žalost jih je nekaj že pokojnih. Izkazalo se je, da samo vestno delo, strokovno izpopolnjevanje in zavzetost vodijo k uspehu. Podjetje Elektro Gorenjska se je v času mojega dela bistveno spremenilo. V začetku leta 1966 ni bilo avtomobilov, mobilnih, računalnikov, niti ustreznih prostorov, pa vendar je bilo to obdobje največje rasti podjetja, saj nas je bilo zaposlenih blizu 500. S časom so prihajale nove tehnologije, rast se je umirjala in število zaposlenih se je zmanjšalo za približno dvesto. Vseh sprememb nismo bili veseli, saj je zakonodajalec kar naprej zahteval neke reorganizacije, tudi s spremembami imena

podjetja. Ne glede na težave, s katerimi smo se srečevali, lahko mirno trdim, da je bila Elektro Gorenjska ob mojem odhodu v pokoj najboljša distribucija v Sloveniji.

MIRA PIBERNIK

Inženir za nadzor

Vedno, kadar slišim Elektro Gorenjska, d.d., pomislim na moj drugi dom. Rada sem hodila v službo in opravljala delo, ki mi je bilo zaupano. S sodelavci smo se razumeli in imeli dobre medsebojne odnose. Ne spomnim se neprijetnega dogodka, ki bi mi pustil grenak priokus. Bili smo kot ena družina. Vse strokovne probleme smo reševali skupaj in si med seboj pomagali.

Tudi oče je bil zaposlen v takratnem Elektro Kranj, zato smo imeli službeno stanovanje v KN Kranj na Partizanski cesti. Že takrat sem spoznavala delo v tem podjetju in živela med zaposlenimi od leta 1957 pa do 1961, ko smo se preselili v svojo hišo. Imam lepe spomine na kovinsko delavnico in gospoda Pavleta, na bobne s kabli, kjer smo se igrali, jaz kot šestletna deklica, in na veliko "defektov". Oče, če ni bil v službi, je bil pa na odpravi "defektov". S TOZD-om Elektro Kranj sem se srečala že med šolanjem na Srednji elektrotehniški šoli, ko sem opravljala obvezno enomesečno počitniško prakso. Opravljala sem jo v dokumentaciji, kjer sem sodelovala pri posnemanju in vrisu 20 kV kablov. Za nedoločen čas sem se zaposlila v Elektru Gorenjska septembra 1974, v službi za investicije. Dela sem opravljala na izgradnji 20 kV objektih. Od leta 1985 sem bila zaposlena v Delovni skupini skupnih služb Elektro Gorenjska, Kranj, prav tako v službi za investicije na izgradnji 110 kV objektov (predvsem izgradnja in rekonstrukcija RTP-jev). Delo v Elektru Gorenjska sem opravljala vse do decembra 2010. Vseh let dela v EG, teh je bilo kar 36, se spominjam s prijetnimi občutki. Bilo je včasih težko, pa vendar se je vse izteklo, kot je bilo potrebno. Danes, ko se oziram nazaj na leta mojega dela, sem prepričana, da so bila uspešna. S sodelavci smo obnovili kar nekaj RTP-jev. Nekaj je bilo tudi novogradenj. Omenim naj RTP 110/20 kV Moste. Ta objekt je

Alojz Zupanc na
11. konferenci CIGRE-CIRED
v Laškem 29. maja 2013
(foto Drago Papler)

Mira Pibernik

bil zame osebni uspeh. V izgradnjo smo bila vključena tri podjetja. Zaradi sodelovanja treh investorjev (ELES Ljubljana, Savske elektrarne in Elektro Gorenjska) je bilo veliko usklajevanja. Seveda pa brez sodelovanja ostalih sodelavcev objekta ne bi zaključili tako uspešno, kot smo ga. Lepe spomine imam tudi na zimske in letne športne igre. Srečanja so bila vedno prijetna. Na športnih igrah sem sodelovala od samega začetka zaposlitve pa do prenehanja dela v Elektru Gorenjska.

JANEZ (JANKO) POTOČNIK

Vodja skupnih dejavnosti PE Kranj

Mineva 10 let, odkar sem zapustil kolektiv Elektra Gorenjska in se po 40 letih dela v tej organizaciji upokojil. Prvi začetki spoznavanja kolektiva segajo v konec 50-ih let, ko sem kot dijak srednje tehniške šole opravljal počitniško prakso kot štipendist Elektro Kranja. Takoj po končani srednji šoli sem se zaposlil v Elektru Kranj kot tehnik pripravnik, to je bilo julija 1962. Za boljše spoznavanje dela sem bil nekaj mesecev na terenu, in sicer v nadzorništvu Kranj, kjer sem bolj podrobno spoznal praktično delo, kar ni bilo mogoče v šoli, kjer je bilo v glavnem le pridobivanje teoretičnega znanja. Toda že v septembru istega leta sem bil vpoklican v vojsko, v kateri sem služil 16 mesecev. Po vrnitvi iz vojske sem bil razporejen v oddelk za investicije in gradnje, kjer sem nekaj časa opravljal delo kalkulant in sestavljal predračune za tuje naročnike. Razmeroma hitro sem napredoval v vodjo tega oddelka, nekaj let zatem pa še v pomočnika poslovne enote. In takrat smo skupaj s projektanti pričeli razvijati lastne 10 in 20 kV celice, to je bilo leta 1966, montažo so naredili v Montažni skupini in nekaj tudi v gradbenih skupinah Škofja Loka in Tržič. Take celice so bile v uporabi do začetka 90-ih let, šele potem je bila uvedena uporaba industrijskih celic. Nekaj let kasneje smo pričeli izdelovati tudi celice za RTP-je, ki pa so jih nadomestile industrijske, in sicer po letu 1980, ko se je opravljal intenzivni prehod na 20 kV. Marsikdo se danes vpraša, zakaj smo tako delali, odgovor je preprost - obrtniško izdelane celice so bile cenejše od industrijskih.

Ko takole premlevam spomine, si ne morem kaj, da v spomin ne bi priklical tudi orkanskega vetra, ki je februarja 1984 na posameznih območjih dobesedno podrl daljnovode in omrežja, tako da so bila posamezna območja kar nekaj dni brez elektrike. Na pomoč so priskočile monterske skupine iz Elektra Ljubljana okolica in Kočevja. Posebno s Kočevjarji so se stkale prijetne vezi, tako da smo si kar nekaj let izmenjavali obiske. Že naslednje leto je bila podobna katastrofa z žledom meseca novembra.

Janko Potočnik ob ogledu poškodb na 10 kV daljnovodu ob reki Sori v Medvodah v času poplav leta 1990 (foto Drago Papler)

V spominu mi je ostalo tudi članstvo v komisiji za 15 % amortizacijo v SOZD-u Elektrogospodarstva Slovenije, kjer sem dodatno spoznal mnogo problemov elektrogospodarstva in veliko tehničnih novosti, ki jih nisem poznal iz šolskih klopi. Istočasno pa sem spoznal vse vitalne objekte slovenskega elektrogospodarstva. Iz zadnjega obdobja pa mi je mogoče najbolj ostalo v spominu, ko smo po raznih komisijah premlevali tako imenovano avstrijsko študijo o potrebnem številu zaposlenih v posamezni enoti Elektra Gorenjska, ki je prikazovala radikalno zmanjšanje zaposlenih, kar se je v kasnejših letih z več reorganizacijami uresničilo tudi pri nas. Kot navdušenec za šport, s katerim sem se nekaj let aktivno ukvarjal kot tekač na srednje proge, sem se udeleževal tudi športnih iger, ki jih je prirejalo elektrogospodarstvo. Tako smo bili na igrah v Velenju v tekaško ekipo razporejeni trije tekači, od katerih sva dva atletiko trenirala, tretjega pa je podjetje prijavilo v smislu, da kot velik in suh lahko dobro teče. Tek na 1500 metrov je bil ekipni, vsi trije smo morali skupno priteči v cilj. Rezultat, ki smo ga dosegli, sem pozabil - zadnjih 100 metrov sva tretjega, neizkušenega tekača praktično nesla v cilj. Elektro Kranj je bilo ime podjetja ob mojem prihodu, vseh reorganizacij, ki so bile izvedene v 40 letih dela, pa niti ne znam več naštet.

Janko Potočnik, pomočnik direktorja TOZD Elektro Kranj, leta 1988 (foto Drago Papler)

Pripadni podjetju

ELEKTRO GORENJSKA SMO LJUDJE DRUŽBENA ODGOVORNOST, SKRB ZA OKOLJE, SODELOVANJE Z LOKALNO SKUPNOSTJO, SISTEM VODENJA KAKOVOSTI, TRAJNOSTNI RAZVOJ ...

Vizija družbe Elektro Gorenjska je doseganje odličnosti poslovanja z zagotavljanjem prijaznih in kakovostnih storitev svojim uporabnikom z odgovornim odnosom do okolja in zaposlenih v družbi. Skrb za okolje, sodelovanje z lokalno skupnostjo, delovanje v skladu s politiko kakovosti, posluš za trajnostni razvoj in družbeno odgovorni čut so v dosedanjih 50-ih letih hodili z roko v roki. V ospredju vsega delovanja so seveda zaposleni in skrb za njihovo zadovoljstvo ter posledično doseganje dobrih rezultatov. Srčna energija nas povezuje že 50 let, poskrbimo za njen utrip tudi v prihodnje.

RE:ENERGIJA

iz najčistejših virov

okolju prijazna
blagovna znamka Reenergija

Izbrali smo nekaj foto utrinkov iz preteklih let.

Slika 6: Zaposleni na izobraževanju o montaži sončnih modulov, 2010

Slika 7: Darku Šulerju izročata simbolični ček za 5 milijonov tolarjev predsednik uprave Elektra Gorenjska mag. Jože Knavs in član uprave mag. Andrej Šušteršič (foto: Drago Papler)

Slika 8: Dobrodelno prednovoletno srečanje poslovnih partnerjev, 2012

Slika 9: Božiček obišče OŠ Šimona Jenka - podružnica Primskovo, 2006

Slika 1: Akcija Očistimo Slovenijo v enem dnevu!, 2010

Slika 2: Zavod korak podelitev donacije 2009

Slika 3: Forum obnovljivi viri prihodnosti sta Elektro Gorenjska in Gorenjske elektrarne tretjič organizirali 20. marca 2013 na Bledu

Slika 4: Udeleženci podpisa pogodb ob donaciji sredstev za popotresno obnovo hiš prizadetih družin Darka Šularja iz Čezsoče, Zekirja Alivebija iz Kota in Bojana Domenika iz Rupe v prostorih poslovne stavbe Elektra Gorenjska, 26. novembra 2004 (foto Drago Papler)

na levi: EG je prejemnik certifikata Družini prijazno podjetje

OSNOVNI CERTIFIKAT

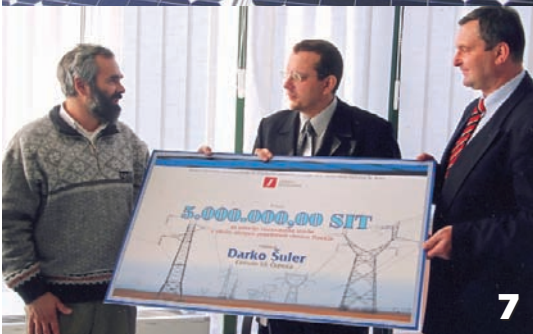

Slika 5: Podelitev nagrade
PRSP, marec 2013

8

7

9

Osebnosti

Matej Kuhar na trike-u,
ki ga je izdelal sam.

ELEKTRO GORENJSKA SMO LJUDJE ZAPOSLENI Z DRUGE PERSPEKTIVE

Bistvo in gibalno vsakega podjetja so njegovi zaposleni. Elektro Gorenjska smo ljudje. V rubriki vsakokrat predstavljamo posameznike in njihove hobije, preživljanje prostega časa. Spoznajmo se še iz malce drugačne perspektive.

VILI BONČA

1. Opišite se na kratko.

Sem ustvarjalen, dinamičen, komunikativen, zato se mora v mojem življenju vedno nekaj dogajati. Drugače pa sem pozitiven in vesel človek, včasih morda preveč direkten, resnicoljuben in realističen. Po naravi sem vztrajen in trmast in česar se lotim, to tudi dokončam.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Služba, dodatno izobraževanje in poučevanje harmonike mi vzamejo večino časa. Nekaj mi ga ostane tudi za glasbo, ki me spremlja že od mladosti. Sem tudi navdušen motorist, vendar v kroničnem pomanjkanju časa le redko najdem čas za svoja dva jeklena konjička, s katerima se podim po cesti in dirkališču. Pozimi smučanje in poleti morje ter izleti z motorjem ob obali. Tudi za družino si moram kdaj vzeti čas in še dobro, da imam potrpežljivo ženo, ki me po večini vidi šele zvečer. Vesel bi bil, če bi dan imel kakšno uro več.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Ni lepšega, kot če se na lep sončen dan z motorjem zapelješ po dirkalni stezi na Grobniku. Popolna sprostitev in odklop misli. Tam pozabim na vse. Adrenalin in hitrost sta najboljša sprostitev, vendar samo na stezi in ne na cesti.

Vili Bonča

4. Vaš življenjski moto?

Le enkrat se živi, zato živi polno življenje. Kar seješ, to boš žel.

MATEJ KUCHAR

1. Opišite se na kratko.

Delaven, zagnan in preprost, vztrajen in komunikativen. Vedno pripravljen prisluhniti in po svojih zmogljivostih pomagati.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

V prvi vrsti družina, potem pa hobiji. Imam kar nekaj hobijev, vendar premalo časa. Ukvarjam se s predelavami motornih koles, sam sem si izdelal gliser, kabrioleta, trike in še kaj bi se našlo. V glavnem me ustvarjalno fizično delo sprošča, drugače pa, v kolikor mi čas dopušča, tudi kolesarim, hodim v hribe in plezam.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Popoln odklop zame je preživeti vikend na motorju na kakšnih vijugastih cestah.

4. Vaš življenjski moto?

Tisti, ki ne naredijo nobenih napak, naredijo največjo napako od vseh, ker ne poskusijo nič novega in zato ne poznajo prave barve življenja.

ALJAŽ HRIBERNIK

1. Opišite se na kratko.

Sem precej radoveden človek (to mi v moji službi pride prav), zanima me ogromno povsem različnih stvari in vseč so mi kontrasti, npr. samotna narava in velika mesta. Rad imam humor, sploh angleški in balkanski sta mi zelo blizu. Ne maram pa hitenja in stresa. Kot tipičen bik znam biti trmast in rad dobro jem. Občasno tudi kaj skuham.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

V prostem času sem najraje v naravi. Hribi, smučanje, kolo, tek na smučeh. Največja strast je smučanje, v tem uživam sto na uro. Posledično že nekje avgusta začnem šteti mesece in dneve do začetka sezone (še par tednov!). Ampak tudi poletni drež na kakšnem lepem travnatem vrhu je neprecenljiv. Včasih sem po hribih zbiral žige, sedaj se jim izogibam po lovskih stezah in brezpotjih.

Kadar se ne gibam, berem. Najbolj me zanimata zgodovina in ekonomija, občasno mi uspe vzeti v roke kakšno leposlovje. Potem so tu še kino - obožujem ljubljanski Kinodvor in kakšen koncert.

Sol življenja so izleti in potovanja. Sploh ni treba daleč, povsod je lepo ali pa vsaj zanimivo, samo oči in srce morajo biti odprti. Včasih sem želel videti čim več in je znalo biti naporno. Potem sem ugotovil, da so Zmelkoov zelo dobro opisali smisel življenja. Vsega sveta ne moreš videti, ampak, če posediš ob kavi na kakšnem trgu in opazuješ ljudi in utrip okolice, je to vredno več kot še ena cerkev, palača, stolpnica.

Pogosto se vračam v Španijo, posebej v Barcelono in na jug. Najbolj fascinanten pa je bil do sedaj Iran, tudi tja bo treba še kdaj, zaradi neverjetno prijaznih in odprtih ljudi.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Najboljši odklop so dolgi, celodnevni pohodi v hribe v dobri družbi. Naj trenutek pa dober dolg karving zavoj, "po kantah", s čim več ponovitvami.

4. Vaš življenjski moto?

Upoštevaj zdravo pamet in lastne občutke.

ŠPELA KRŽAN

1. Opišite se na kratko.

Sem preprosta, običajna punca, ki poskuša biti čim bolj pozitivna, optimistična, energična. Poskušam storiti, kar je potrebno, da izpolnim zastavljene cilje v življenju.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Večino svojega prostega časa preživim v prostovoljnem gasilskem društvu Preddvor. Aktivno namreč sodelujem pri ekipi članic PGD Preddvor, prav tako sem mentorica mladine. Tako največ prostih ur namenim načrtom, vajam in tekmovanjem z našimi nadobudnimi mladimi člani. Preostanek prostih trenutkov posvetim družini in prijateljem.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Moj popolni odklop je morje. Izkoristiti poskušam vsak prost vikend, da se lahko skupaj s fantom odpeljeva na morje, na dolge sprehode in kolesarjenje. Glede na to, da je takih trenutkov zaradi službe in gasilcev vedno manj, sem zadovoljna tudi s savnanjem.

4. Vaš življenjski moto?

Nekako se najdem v izjavi Thomasa Jeffersona: "Resnično verjamem v srečo. Ugotavljam namreč, da trše ko delam, več sreče imam."

ŽIGA NASTRAN

1. Opišite se na kratko.

Sem srečno poročen. Moja žena je srečna, jaz pa poročen :-). No, šalo na stran. Res sem srečno poročen in ponosen ati dveh deklic. Po poklicu sem inženir elektrotehnike - triletna hčerka pravi, da "prodajam elektriko". Sicer pa sem dobre volje, zgovoren in vedno za hece.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Prosti čas najraje preživljam s svojo družino. Radi se odpravimo v naravo in odkrivamo lepote Slovenije. V letošnjem letu smo se začeli ukvarjati z geocoachingom. To je organizirana igra lova za "zakladi", ki so skriti na 2 milijona lokacijah po vsem svetu. Zakladi so v obliki škatlic različnih velikosti, GPS koordinate za

od leve proti desni:
Aljaž Hribernik in
Špela Kržan na obali

na levi: Žiga Nastran

lokacije zakladov pa dobiš na spletni strani geocaching.com. Koordinate posameznega zaklada vpišeš v svoj GPS (ali telefon) in ga poskušaš najti. Ko ga najdeš, se vpišeš na vpisni list v škatlici, nato pa svojo najdbo potrdiš še na spletni strani. Zakladi so običajno skriti na zanimivih lokacijah (npr. naravne, zgodovinske znamenitosti). Včasih se v večjih škatlicah skrivajo tudi figurice, ki jih otroci radi iščejo in menjavajo. Geocaching je zato zanimiva igra, ki je primeren tako za odrasle kot otroke. Izlete pa izkoristim tudi za moj drugi konjiček - to je fotografiranje. Tako ni izleta, ki ga ne bi zabeležil s kakšno lepo fotografijo.

V prostem času pa zelo rad tudi primem za kuhalnico in pripravim kakšno slastno kosilo. Z veseljem se lotim priprave vsake jedi, najrajši pa mesnih dobrot.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Zame je popoln odklop skavtski tabor - narava, dobra družba, šotori, taborni ogenj, pečene hrenovke, zvok kitare in pesmi, skavtski duh ...

4. Vaš življenjski moto?

Ne morem reči, da imam kakšen poseben življenjski moto. Me pa vedno znova navdušujejo misli Roberta Badna Powella, ustanovitelja skavtov. Še posebej mi je všeč tale: *"Na pravi poti k sreči je tisti, ki skrbi za srečo drugih. Skušajte zapustiti ta svet za spoznanje boljši, kot ste ga prejeli."*

DAMIJANA PERNUŠ

1. Opišite se na kratko.

Sem tip človeka, ki zaradi športne aktivnosti in gibanja v naravi zlahka zanemari marsikatero nepomembno hišno opravilo. Rada kuham in pečem in s tem razveselim svoje domače in prijatelje. Rada sem v veseli družbi in družbi mladih, ker so polni energije in dobrih idej. Trudim se biti pravična, pa tudi opravičilo mi ne gre težko iz ust. Pripravljena sem pomagati pomoči potrebnim, saj z dobrimi deli bogatimo sami sebe.

Moja prva zaposlitev je bila v Elektru Žirovnica - leta davnega, pa vse do danes. Vsa ta leta sem preživela med dobrimi in delovnimi sodelavci, zato nisem čutila potrebe po menjavi kolektiva. Mnogi so se že upokojili, vendar me na njih vežejo lepi spomini, z nekaterimi pa se še vedno srečujemo na družabnih ali športnih dogodkih. Vsa leta sem bila nekje vpeta v sindikalno sodelovanje, delo Sveta delavcev in v športno dejavnost pri podjetju. Moram reči, da čutim pripadnost podjetju. Trudim se, da bi svoje delo opravljala korektno in odgovorno.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Če čas zapolniš s stvarmi, ki jih rad počneš, potem nimaš prav dosti prostega časa in to se dogaja meni. Kaj rada počnem? Vse, kar me razvedri, sprosti in odpočije. V zimskem času sta na prvem mestu smučarski tek in smučanje. Spomladi pa delo na vrtu, kolesarjenje (to se je začelo po Abrahamu), pohodništvo in potovanja. Poleti pa morje - nikoli ga ni preveč. Rada sem med veselimi, pozitivnimi ljudmi. Moj vnuk, ki ga omenjam na koncu, pa ima seveda pri meni prvo mesto in je tudi vpet v vse moje hobije, kjer mi povsod vztrajno sledi. No, tako mi ne ostane prav dosti tistega praznega "lufta", če pa se že najde, pa rada tudi poležavam in pravim, da polnim baterije.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Ja, to je prav gotovo čas gobarske sezone. Rada gobarim, v tem uživam in se popolnoma odklopim od ostalega sveta. Takrat je odklopljen tudi mobilnik.

4. Vaš življenjski moto?

V življenju se vse zgodi z razlogom in vsaka slaba stvar je za nekaj zagotovo dobra. Življenje pa je prekratko, da bi človek v sebi nosil zamere in sovraštvo. Pozitivne misli so hrana duha.

ANŽE ŠTULAR

1. Opišite se na kratko.

Prihajam iz Kovorja, najlepše vasi na Gorenjskem, kjer živim skupaj s punco Manco in šestletno hčerko Aljo. Sem tipičen strelec: družaben, raziskovalen in optimističen.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

V najstniških letih sem med počitnicami vsako leto pomagal dedku, ki je slikopleskar. Tam sem se naučil veščin, ki mi še danes pridejo prav, saj ogromno del pri hiši opravi kar sam: npr. pleskanje, suhomontažna gradnja, elektroinštalacije, izdelava kakšnega

Damijana Pernuš z vnukom
na Pokljuki

levo: Anže Štular

desno: Miha Žumer v steni

kosa pohištva ... Trenutno se ukvarjam z izdelavo lesene vrtni hiške, ki bo narejena v dveh nadstropjih: spodaj bo koča za zajčka Zokija in psičko Jessi, zgornji del pa bo namenjen hčerki Alji. Sicer pa zelo rad smučam, tako na snegu kot na vodi. Poleti najraje kampiram. Letos sem se lotil tudi kuhanja marmelade, ki je odlično uspela. Ne smemo pa pozabiti mojega glavnega hobija, to je ljubezen do računalnikov in tehnologije na splošno.

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

Najbolj se sprostim v družbi sodelavcev na vsakoletni tradicionalni zabavi službe za informatiko. Imam pa od avgusta še en nov način sproščanja: na vrtu sem si postavil lesen čeber z vodo, ki jo tudi v zimskem času ogrevam z lesom. Ni lepšega kot večerno namakanje pod zvezdami v 37°C topli vodi. Čakam le še na sneg, ki bo dopolnil idilo.

4. Vaš življenjski moto?

Poskušam biti priden, pošten in prijazen. Zaenkrat se mi to obrestuje.

MIHA ŽUMER

1. Opišite se na kratko.

Pri 60 letih sem še vedno (sam ne vem, zakaj) "večni avanturist in nepopoljšljiv optimist", počutim pa se kot pri 30. Da sem se spustil v skrivnostni svet elektrike, mi ni bilo nikoli žal. Očitno je to v genih našega sorodstva, odkar je zasvetila električna luč v naših krajih. Sem raziskovalec nekoristnega sveta - alpinist, gornik, gorski reševalec, večni popotnik, verujem v večnost ljubezni in vsega dobrega. Politika me še kako zanima. Ni mi vseeno, kaj počenjamo z "našo mamo" - Slovenijo. Zavedam se, da sam sebe vidim tako - lepo, kako pa drugi vidijo mene, pa je lahko precej drugače. Če bi vprašali mojo ženo, ki me že skoraj 30 let prenaša, bi bila slika o meni drugačna.

2. Kaj počnete v prostem času, predstavite na kratko vaše hobije.

Prostega časa mi ob službi in družini vedno primanjkuje. Kot očetu petih otrok (tri hčere in dva sinova), starih od sedem do šestindvajset let, ki so vsak za sebe zelo različni tudi po karakterju in terjajo svoje, je to kar običajno. Že skoraj trideset let smo vedno mlada družina, kako naj pa se jaz postaram. Ob vsem mogočem mi vedno zmanjkuje časa predvsem za družino, zato mislim, da nisem najbolj vzoren družinski oče. Skoraj ves prosti čas, kar ga ostane ali si ga ukradem, sedaj posvetim vsemu, kar je povezano z gorništvom, posebno z alpinizmom in vsemu, kar sodi zraven (plezanje, hoja, predvsem po brezpotju, turno smučanje, ekstremni spusti s smučmi ...).

Nisem človek organiziranega treninga, verjetno zaradi stalnega pomanjkanja časa. Kar v gorništvu počnem, počnem z dušo. Kot pred leti, bi se rad več ukvarjal s fotografijo. Rad bi zbral in uredil rodovnik naše rodbine, ki je zelo pester. Kaj vsega si še želim, ko bo "malo več časa"? Potovanje po transibirski železnici (čisto do konca in nazaj), potovanje okrog sveta, povzpeti se na vse štiritisočake v Evropi, potovanje v Indijo, treking v Tibetu, za kakšne pol leta v Ameriko ...).

3. Kaj je za vas popoln odklop, s čim se najbolj sprostite?

V "nekoristnem svetu", v lepi, ne preveč težki smeri z dobro skalo in dobrim prijateljem ali ob spustu s smučmi z vrha, ki je na novo pokrit s pršičem. Popoln odklop je tudi, ko se po napornem dnevu zlekнем v posteljo in ne vem več za sebe.

4. Vaš življenjski moto?

Nič ni majhno, kar je narejeno iz ljubezni.

Zelo mi je všeč verz bengalskega pesnika (Rabindranath Tagore):

"Spal sem in sanjal, da je življenje radost; prebudil sem se in ugotovil, da je življenje dolžnost. Ravnal sem se po tem in glej, dolžnost je postala radost!"

Monter je vsak mesec popisoval števec ostalega odjema, ki je bil nameščen na stanovanjski hiši. Lastnik hiše si je nato omislil psa in hišo ogrادل z ograjo. Pes, mladič bokserja, se je prosto sprehajal po dvorišču, lastniki pa so bili dopoldan vedno odsotni. Monter tako kar naenkrat ni imel več prostega dostopa do števca. Prihodnjič, ko je prišel na popis števca, je tako prestopil ograjo, psu ponudil pribojšek in se z njim malo poigral, popisal števec in odšel po isti poti. Pes je odrasel in vsak mesec je bil vesel obiska monterja, to zadovoljstvo je trajalo leto in pol. Zalomilo se je, ko je bil nekoč ob obisku monterja doma tudi lastnik, ki je ogorčen ugotovil, da po večmesečnem šolanju doma nima strašnega psa čuvaja, ampak psa, ki se se ga da podkupiti.

Nekoč na sprejemni pult pride stranka, ki po rodu ni iz Slovenije in sprašuje sodelavko glede računa. Sodelavka ji vse lepo in prijazno razloži, ona pa po vsem tem reče: "Pozovite mi čovjeka." Ona seveda pokliče šefa, ki je stranki razložil isto in zadeva je bila urejena.

Sodelavec Božo je imel ptiča, to je bil sivi žako. Sodelavka ga vpraša: "Kako je ime tvojemu tiču?" On odgovori: "Kar Božko mu reci."

Kliče stranka že tretjič in prosi za priklop. Pove, da se pelje iz Avstrije z vlakom in obljubi, da takoj, ko pride, poravna ves dolg. Še do danes ni tega vlaka iz Avstrije.

Bil je čas jesenskega obilja plodov in zelenjave. Viške smo z veseljem podelile med sodelavke. Sodelavka je imela v roki sveže slive in jih ponudi sodelavcu, ki je prav takrat prišel mimo, rekoč: "Bi češpljo?" Sodelavec pa se nasmehne in ji odgovori: "A bi bil nesramen, če ti ponudim svojo banano?" Rezultat je bil seveda smeh in rdečica na licih ...

V preteklih obdobjih so bili zaposleni v Elektru Kranj (kasneje Elektru Gorenjska) tudi strastni ribiči. Ker je bilo vedno polno idej, kako začiniti posamezne aktivnosti, se je ekipa zaposlenih domislila, da bo namesto rib lovila žabe. Nekaj najbolj navdušenih posameznikov se je aktiviralo in neke noči nalovilo polno vedro žab z namenom prodajati jih prihodnji dankot kulinarične specialitete. Žabe so dali v vedro, a večina jih ni preživela do prihodnjega dne, saj so zaradi pomanjkanja zraka poginile. Eden od zaposlenih pa je vseeno preveril, ali je temu res tako; iz vedra je vzel žabo, ji pihnil v usta ... in žaba je oživela. Torej, zgodba z veselim koncem tudi za živalski svet.

Prva električna polnilnica na Gorenjskem, Labore 2009

*levo:
Zaposleni Elektra Gorenjska
pri selitvi štokljinega gnezda,
2013*

*spodaj levo:
Reenergija - predstavitev električnih
koles zaposlenim, 2010*

*spodaj desno:
Razstava 100 let kočje na Stolu,
2010*

Kolofon:

Elektro Gorenjska 50 let z vami, priloga poslovnega glasila Elgo
Št. 2, december 2013

Izdajatelj: Elektro Gorenjska, d. d., Ulica Mirka Vadnova 3a, Kranj,
Služba za korporativno komuniciranje

urednistvo.elgo@elektro-gorenjska.si /tel. 04/2083-684

Za izdajatelja uprava družbe: predsednik uprave mag. Bojan Luskovec

Urednika: dr. Drago Papler, mag. Renata Križnar

Člani uredniškega sveta: Nina Praprotnik, Alenka Andolšek

Oblikovna zasnova in izvedba: Marko Tušek

Tisk: Gorenjski tisk, d. d.

Naklada: 1.800

ISSN 1581-8020

elektro
gorenjska

50 let z vami

Elektro Gorenjska,
podjetje za distribucijo
električne energije, d.d.
Ul. Mirka Vadnova 3a, Kranj